

Rudarji v Colo. stavkajo. - Nemci groze s splošno stavko.

V PREMGOVNIKI LIGNITA, V SEVERNEM DELU DRŽAVE COLORADO, SO PREMGOJARJI NA POZIV VODITELJEV I. W. W. ODLOŽILI DELO. — PITTSBURGH TERMINAL COAL KOMPANIJA ZNIZALA MEZDO DELAVCEM.

Denver, Colo. — V torek so na poziv voditeljev I. W. W. nekateri premogarski delavci v severnem delu države Colorado zaštrajkali. Okrog 5000 delavcev je odložilo delo. V Trinidad, to je v južnem delu države, pri Fuel & Iron kompaniji, je glasom poročila, dva odstotkov premogarjev zaštrajkalo. V Aguilar in Walsenburgh jamah je v torek le polovico premogarjev prišlo na delo. Šest članov I. W. W. so aretirali, ker so nagovarjali delavce, ki so šli na delo v bližini Aguilar.

V ponedeljek zvečer so imeli premogarji sejo v Lafayette, katere se je udeležilo okrog 4000 mož. Govoril je organizator za I. W. W., A. E. Embree. Na tej seji se je sklenilo, da bodo odložili delo. Od lastnikov zahtevajo stalno mezdo šestico, \$8.50 dnevno za kopače, ki imajo plačo od dneva in za nakladalce premoga.

Vsled stavke so prizadeti tudi premogovniki Rocky Mountain Fuel kompanije, National Fuel kompanije, Boulder Valley in Clayton Fuel kompanije in Smiley kompanije. Pri Colorado Fuel kompaniji, ki c-bratuje s sedmimi premogovniki v bližini Trinidad, je v ponedeljek delalo 1037 premogarjev, v torek jih je prišlo na delo le 789, vsi drugi so zaštrajkali.

Pittsburgh, Pa. — Pittsburgh Terminal Coal korporacija, ki operira z neunijskimi delavci, jim je mezdo znižala od \$1.01 za tono na 94 centov. To se razume za kopače; in nakladalci, ki so imeli do sedaj 70 centov od tone, bodo po novi plači dobili le 65 centov. Unijska plačilna lista se pa glasi \$1.12 za kopače in za nakladalce pa po 77 centov od tone.

POLOŽAJ V MEHIKI.

Mexico City, Mehika. — Za mesto Zacualpan se je bila huda bitka med zveznimi vojniki in uporniki. Po tri ure trajajočem boju, so zvezne čete napadale prepošile. Uporniki so izgubili veliko število mož, ki so padli v boju. Med mrtvimi je tudi Margarito Gomez, brat generala Arnulfo Gomeza, voditelja revolucije. Paulino Fontes, ki je tudi poveljeval četni upornikov, je bil od zveznih vojakov ujet in ustreljen.

Nogales, Ariz. — William P. Blocker, ameriški konzul v Mazatlan poroča, da so banditi, ki so ugrabili Charlesa Thomasa, rudarskega uradnika v Esperanza, ko so prejeli zahtevanih \$1000 odkupnine, istega izpustili.

Mexico City, Mehika. — Iz Tampico poročajo, da so zvezne čete, ki operirajo v okolici Topila, usmrtili Florentinijo Ocaro, voditelja topilskih upornikov.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

80,000 PREMGOJARJEV V NEMČIJI STAVKA.

Delavsko ministrstvo v Nemčiji trdi, da bodo premogarji dobili kar zahtevajo. — Na stavki je sto odstotkov delavcev. — Lastniki premogovnikov zahtevajo vojaško protekcijo.

Berlin, Nemčija. — Stavka premogarjev v Nemčiji, kjer kopljejo rjavi premog — lignit, je popolna. Sto odstotkov premogarjev je odložilo delo. S sedanjim plačo, ki je \$8.00 tedensko, premogarji niso zadovoljni. Zahtevajo 10 odstotkov zvišanje mezde, zahtevajo pa premogarski baroni niso ugodili, delavci so se poslužili edinega orožja, ki ga imajo proti svojim delodajalcem — stavke. Vsled stavke so prizadeta vsa večja mesta, ker morajo omejiti vporabo električne sile, tudi luči.

V Munchen-Gladbach, tako se glasi poročilo, so izprli 60,000 tekstilnih delavcev, kar je povzročilo razburjenje med delavci vseh panog, da grozijo z generalno stavko. Lastniki premogovnikov zahtevajo vojaško protekcijo. Sicer so pa že premogarji sami poskrbeli za varstvo v jamah in organizirali oddelke za to službo.

Cena kruha v Nemčiji je tudi znatno poskočila, kar je velik udarec za delavno ljudstvo. Vzrok temu je težko davčno breme, ki si ga je Nemčija nakopala z vojno, in ki tare domalega vse evropske države.

Delavsko ministrstvo je obljubilo, da bo skrbelo za to, da bodo premogarji, česar zahtevajo. Tudi lastniki premogovnikov so pri volji ugoditi zahtevi, a le pod pogojem, da se jim dovoli torazmerno tudi ceno premogu zvišati. Minister za ekonomijo je zvišanje cene prepovedal, iz razloga, ker če se cena premogu zviša, se bo do glade na to, zvišale cene vseh produktov v Nemčiji.

Preiskava je dognala, da največji dobiček imajo trgovci s premogom na drobno. Ni pa nobenega zakona, po katerem bi se lahko trgovce prisililo, da bi cene znižali. Socialisti so v državnem zboru predložili načrte za končanje stavke.

KANADSKI RUDARJI STAVKAJO.

Winnipeg, Man. — V Drumheller Valley rudnikih v Alberti, je zaštrajkalo 7000 rudarjev. Zahtevajo pripoznanje organizacije, znane pod imenom Canadian Mine Workers' union. To so tisti rudarji, ki so odstopili pred dvema leti od United Mine Workers of America. Policija na konjih je bila poslana v bližino rudnikov, ker se je bati nemirov.

Ottawa, Ont. — Okrog 7000 železničarskih uslužbencev pri kanadskih železnicah je dobilo povišanje mezde, kakor je bilo sklenjeno v pogodbi v Montrealu, dne 1. julija 1927.

JAPONSKA BOJNA LADIJA V NEW YORKU.

Te dni se je nahajala japonska križarka Asama v newyorškem pristanišču. Slika nam prikazuje obisk podadmirala C. P. Plunketta, poveljnika brooklynske mornariške postaje, na križarki, ki sega v roko japonskemu podadmiralu Osami Noganu.

BRITTEN ZA VEČJO MORNARICO.

Poslanec Britten predlaga 30 novih križark in dva nosilca aeroplanov, kar bi stalo \$400,000,000. — Upa, da bo kongres sprejel njegov program.

Washington, D. C. — Te dni se je vrnil s potovanja po Evropi poslanec Fred Britten. Ko je prišel v Washington, je povedal svoje mnenje o naši mornarici, rekel je, da je pomankljiva in priporoča program, po katerem naj bi se v teku petih let zgradilo 30 novih križark po 10,000 ton in dva nosilca letal. Vse to bi stalo do \$400,000,000. Vsako leto naj bi se zgradilo šest križark. Upa, da bo kongres njegov program sprejel in odobravala.

Trdi, da je Anglija na pomorski konferenci v Ženevi zato nasprotovala načrtu za enakost na morju, ker smatra Ameriko svojo bodočo sovražnico, s katero se bo morala bojevati. Glede nato, ne preostaja drugega Zed. drž., kakor graditi bojne ladje za obrambo dežele. Britten trdi, da so evropski državniški mnenja, da je Anglija prepričana, da ji drugače ne bo mogoče postati najmočnejša na svetu, kakor če prizadja Ameriki velike izgube na imetju in moštvu. Angleski patrijoti že komaj čakajo dne, ko bodo lahko direktno ali indirektno pomagali Zed. drž., ponižati s sedanjo prevladajočega stališča.

JUGOSLOVANSKI POSLANIK PROSI ZA POMILOŠČENJE MILLICIA.

Washington, D. C. — Jugoslovanski poslanik v Washingtonu je predložil illinoiskemu guvernerju Len Smallu prošnjo za pomilostitev Rado Millicia, Birgerjevega gangsterja, iz Marion, Ill., ki je bil na smrt obsojen. Eksekucija se ima izvršiti v petek, 21. oktobra. V četrtek so že delavci pripravljali vešala. Millicij je črnogorski državljani.

Opozarjajte svoje prijatelje in znanca na zanimive povesti v "Amerikanskem Slovincu!"

KRIŽEM SVETA.

Washington, D. C. — V ponedeljek sta prispela angleška rušilca, Calcutha in Cairo v Washington, baš v trenutku, ko je priplula "Mayflower" s Coolidge v pristanišče. Angleske bojne ladje so oddale v pozdrav predsednika običajnih 21 topovskih strellov, godba je igrala "Star Spangled Banner".

Dunaj, Avstrija. — Neznani sovražniki Italije so na avstrijsko-italijanski meji v Zillertalu, na obmejnem kamnu ime Italija izpraskali. Italijanske oblasti grozijo, da bodo zaprle mejo, če se bo še kaj takega dogodilo.

Kalamazoo, Mich. — Milo Keep, ki je spomladi ušel iz tukajšnje ječe, je bil v ponedeljek v Chicagu prijet in izročen nazaj v hišo pokore, kjer bo sedel celo svoje življenje radi umora, če se mu ne bo zopet posrečilo uiti.

Gloversville, N. Y. — Prva smrtna nesreča, odkar se je začela lovska sezija za srne, se je pripetila v ponedeljek, ko se je 19letni Carl Bont z lovsko puško po nesreči ustrelil v desno oko in bil na mestu mrtev.

New York, N. Y. — Novi belgijski poslanik za Zed. drž., princ Albert de Ligne, je v ponedeljek prispel semkaj s parnikom Belgenland. Od tukaj je takoj odpotoval proti Washingtonu, kjer je predložil svoje poverljive listine predsedniku Coolidgeu.

Cardinal O'Donnell, irski priamat, o katerem je bilo poročano, da je nevarno zbolel, je na poti okrevanja.

BORAH ZA PROHIBICIJO.

Washington, D. C. — Senator William E. Borah se pripravlja na veliko kampanjo za prohibicijo, katero vprašanje bo gotovo privedlo do ostre debate med republikanci. Boraha je republikanska radikalna skupina imela tudi v mislih, kot predsedniškega kandidata.

New York Women's Club for Law Enforcement, je Boraha povabil na sejo, ki bo 12. novembra v Carnegie dvorani, na kateri bo govoril o prohibicijskem vprašanju.

PEKINGSKE ČETE ZMAKUJEJO.

Veliko število mrtvih so pustili na bojišču čete šensijeve armade. Čangove čete so ujele 10,000 mož. — V Pekingu vladajo normalne razmere.

Peking, Kitajsko. — Maršal Čang-Tso-linove čete so zavzele železniško progo v Suiyuanu na šansi meji, oddaljeno 145 milj od Pekinga. Nasprotniki so imeli težke izgube, veliko število mrtvih tovarišev so pustili na bojišču in 10,000 mož se je podalo Čangu, ko so bili le štirideset milj oddaljeni od Pekinga.

Šansijeve čete so se umaknile preko gorovja, od potih so pustile ležati ranjence, ker jih niso mogle vzeti seboj. Banditi v okolici Pekinga so tudi premagani in v mestu vladajo normalne razmere.

Čang zdaj zahteva od inozemskega inspektorja, da njemu izroči davke. Angleška bojna ladja Vindictive, je prišla v Čefu, da prepreči morebitni napad na Hongkong-Sanghaj banko (kjer je naložen denar, ki se je prejel za davek na sol).

RUMUNSKA KRALJICA ZAKLJUČI VESTI O ILEANI.

Bukarešt, Rumunija. — Nedavno je krožila vest po Ameriki, da je rumunska princeznica Ileana pobegnila z nekim mladim rumunskim častnikom, zdaj pa, da si je nameravala končati življenje. Kraljica Marija vse te vesti zanikuje, trdi, da je Ileana pri njej ves čas, in so vse te vesti izmišljene. Huduje se nad Američani, da take vesti objavljajo v svojih listih in jim verjamejo.

BOLGARSKI KRALJ ZBOLEL.

Berlin, Nemčija. — Bolgarski kralj je inkognito prispel v Breslau, kjer se je podvrgel zdravniški oskrbi v neki bolnišnici. Zdravljenje mu bo vzelo okrog deset dni, nakar se bo vrnil v domovino.

Chattanooga, Tenn. — Lieut.-Col. A. Mitchell, je v bližini Fort Oglethorpe padel s konja in bil pri priči mrtev.

Iz Jugoslavije.

BOSANSKO POSAVJE STRAHOVITO PRIZADETO PO NEURJU. NEVIHTA JE POVZROČILA OGROMNO ŠKODO. TOČA JE POBIJALA ŠIPE IN OPEKO NA STREHAH. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Strasen orkan v Bački.

Novi Sad, 29. sept. — Razen na Bosanskem Posavju je divjal strašen ciklon po vsej Bački s hudim nalivom in točo. Nevihta je povzročila ogromno škodo, katere se sedaj še ne more preceniti. Vihar je prišel iz Romunije ter se z velikansko hitrostjo podil preko Bačke in Srema. Središče viharja je bilo v južni Bački, kjer so bile porušene vse brzojavne in telefonske zveze. Železniška proga Sombor-Novi Sad je tako poškodovana, da se je šele naslednji dan po najnujnejših popravilih mogel vsaj za silo otvoriti promet. Orkan je rušil dimnike, toča, debela kot kuga, jajca, pa je razbijala šipe in oknih in opeko na strehah.

Na veleposlovstvu Tamerin Bernbach so razdrta vsa gospodarska poslopja. V nekem hlevu je bilo 25 volov, katere je večinom pobila streha, ki je padla nanje. Škoda na tem veleposlovstvu znaša več kot pol milijona dinarjev. V Novem Sadu so vedli obširno pomožno akcijo, pri kateri je sodelovalo vse prebivalstvo.

Nesreča pri streljanju z možnarjem.

V Veliki Gobi, malem gorstem kraju med Poljskimi in Dolami v litijskem srezu, so imeli v nedeljo, 2. okt. običajni cerkveno žegnanje. Domačfante so se že prejšnji dan pripravljali za čim lepšo praznovanje velikega praznika. Jesreča je pa hotela, da so dobili neke star možnar, kateri pa so preje preizkusili. Nasuli so ga s smodnikom. Vzgal, a smodnik se ni vnel. Tedaj pa je hotel odkriti nedostatek 24let i Vrčanov Tone iz Velike C be. Stopil je bliže, a v tistem trenutku se je zakadilo, nastal je strašen pok in Tone je obelzaln tleh. Ponesrečenca so priškočili na pomoč tovariši in mu nudili prvo pomoč. Strel je gnel Tonetu del možnarja v nogo in mu jo je v spodnjem delu nad stopalom skoraj popolnoma odtrgal; drži se le še na malem koščku kože. Težko poškodovanega fanta so odpeljali takoj v lečenje k litijskemu zdravniku dr. Premrovu.

Smrtna kosa.

Dne 31. sept. je nenadoma umrl v Liscach pri Celju g. Karel Ott, kleparski mojster v 67. letu starosti. — Tekom meseca septembra je umrlo v mestu Celju 7, v celjski javni bolnici pa 19 ljudi.

krampom po glavi.

V Loperšicah pri Ptujju sta se prepirala posestnik Jožef Horvat in pa obtoženec posest. sin Ivan Zadravec radi pravice voznje čez neki travnik, ki ga je imel Jože Horvat v najemu od ormoške graščine. Čez ta travnik je hotel voziti tudi Iv. Zadravec, čeprav mu je občinska komisija odredila, da nima pravice voznje čez ta prostor.

To je tedaj obdolženca tako razkačilo, da je zagrozil napram priči Francu Babiču, da bo posestnika Horvata ubil, če ga kdaj dobi kje zunaj.

Dne 21. aprila t. l. je vozil rajnik Horvat gnoj na svojo njivo. Pri tem je videl, da je obtoženi Zadravec zopet vozil čez njegov travnik in ga je radi tega klical na odgovor. Obtoženi Zadravec je skočil z voza in mu je po njegovi lastni izjavi tedaj privrela jeza do vrhunca. Pograbil je kramp in z njim treščil Horvata po glavi. Horvat se je takoj zgrudil nezavesten na tla. Odpeljali so ga v ormoško bolnico z razklano lobanjo in je Horvat dne 13. maja umrl v bolnici radi gnojneg vnetja možganov.

Obdolženi svoje dejanje sicer priznava, izgovarja pa se s silobranom, češ da je njega Horvat prvi napadel s krampom. Dvakrat je baje odbil udarec Horvata, tretjič pa ga je sam udaril po glavi in Horvat se je zgrudil.

Zadravec je bil obsojen na štiri leta težke ječe ter s trdim ležiščem in temnico na dan uboja in na plačilo odškodnine vdovi.

Samomor z dinamitom v Velikem Popovicu.

Pred dnevi je izvršil mladenič Živadin Marković nenavaden samomor. Svojega mlajšega brata je poslal v neko trgovino po večjo količino dinamita. Ko je bil sam v sobi, si je s cigareto prižgal eksplozivno tvarino pod vratom. Strahovita eksplozija je nesrečnemu Živadinu odtrgala glavo in ga silno razmesarila. Ko je vstopil mlajši brat po eksploziji v sobo, polno dima, se mu je nudit strašen prizor. Na podu je ležala krvava kepa ožganega telesa brez glave. Kakor poročajo, se je Živadin končal radi neozdravljive bolezni.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vrednost denarnih pošiljav bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire samo večeraj pošiljati po tehle cenah:

500 Din.	\$ 9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00

100 Lir	\$ 6.20
200 Lir	\$12.10
500 Lir	\$29.25
1000 Lir	\$57.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vrzuta.

Zaradi nastalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajna so cene dneva, ko denar sprejemamo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brozovno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKI.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJSEK & ČESARK,

433 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Istakaj vam dan razen nedelj, pon-
deljkor in danov po praznikih.

Edinost Publishing Co.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098.

POZOR:—Številka poleg našega naslova na listu zna-
či, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino to-
čno, ker s tem veliko pomagajte listu.

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu
je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne odziva.—Rokopisov
uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

The First and the Oldest Slo-
venian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Subscriptions:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
For one year 6.00
For half a year 3.00

POZOR:—Številka poleg našega naslova na listu zna-
či, do kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino to-
čno, ker s tem veliko pomagajte listu.

DOPIŠI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu
je čas do četrtke dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne odziva.—Rokopisov
uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Sredozemski blok.

Sir Austen Chamberlain se kaj rad vozi po Sredozemskem morju. Enkrat pristane kje v okolici Rima, se približuje zopet grški obali, drugič se obrne proti Španiji. Vedno pa v gotovi intimnosti, ki ne dopušča javnosti, da bi zaznala kaj pozitivnega. To pot se je sestel s španskim diktatorjem Primo de Rivero.

Poročila in komentarji so najrazličnejši. Španska vlada je inozemske poročevalce in časopisne agenture stavila pod strogo cenzuro. Sama pa izjavlja, da na sestanku ni bilo govora o politiki, ampak da sta se oba politika hotela le osebno spoznati in pozdraviti. Francoski tisk podčrtava tangersko vprašanje, radi katerega sta se Francija in Španija že meseca julija pogajali in ki je končalo brez uspeha. Španija sedaj poskuša iti preko Pariza in si dobiti tretjega interesenta — Anglijo, ki bi skupno z Italijo pristala na mednarodno obravnavanje tega vprašanja.

Angleški tisk je mnenja, da hoče Chamberlain prepričati generala Rivero, da je nemogoče, da bi Anglija kdaj prepustila Tanger le Franciji in Španiji, da bi kaka država imela tu izključno strateško in administrativno kontrolo, ker leži vis-a-vis — Gibraltar!

Pri vsem tem je ozadje še širše. Sredozemsko morje je bilo od nekdaj torišče evropske politike in kulture. Anglija je, kakor hitro je vzrastla v svetovno politiko, dobila tu oporišča. Tu je hotel Napoleon ji zadati smrtni udarec. In še eno linijo zasledujemo v angleški politiki, namreč: politiko blokov. Eden največjih, kar jih je hotela uradna Anglija po vojni zlepliti skupaj, naj bi bil protiruski blok, a ta se je pone srečal. Skoraj istočasno, a sedaj s podvojeno intenzivnostjo, gradi druga — sredozemski blok Grčije, Italije in Španije pod angleškim protektoratom. Njen vpliv v Grčiji je znan; Pangalosova usoda docet. Italijansko-angleška razgovarjanja niso nova. In sedaj se Španija.

Ni dvoma, da je Jugoslavija s tem neposredno prizadeta, ne samo kot najmočnejša in najsolidnejša država na Balkanu, ampak tudi radi politične ideje — bloka balkanskih držav pod njenim vodstvom.

Dogodki najbližjih dni bodo pokazali, kako se bo obnesel Chamberlainov najnevarnejši tekmeč na kontinentu — Briand.

Fašizem divja.

V Italiji se zdi, da je fašizem na višku, na tistem višku strankarske nestrpnosti in surove vile namreč, o kateri nas uči zgodovina narodov, da je začetek — konca. Vsa mednarodna javnost je tega mnenja. Celotisti angleški časopisi, ki so fašizem pri nastopu pozdravljali in proslavljali, mu zanikajo danes vsako konstruktivnost, v kulturnem, socialnem in državnem oziru. Do golega ga je razkrinkal pred svetom bivši voditelj italijanskih ljudovcev, don Sturzo, v svoji znameniti knjigi "Italija in fašizem". Politične, kulturne in gospodarske organizacije opozicijskih strank so strte.

A sila rodi odpor. Legije delavcev, ki jih je fašistično nasilje poglajalo preko meje, zlasti v Francijo, pazno zasledujejo politični položaj v domovini. Tudi v Italiji sami, dasi je to silno težko, so zlasti komunisti strogo tajno organizirani, svoje liste, predvsem "Avanti", litografirajo in tajno razdeljujejo. Tu pa tam se čuje o odkritju kakega društva, pojavljati so se začeli nasilni nastopi delavstva in bednega prebivalstva sploh. A inozemstvo malo izve o vsem tem, ker fašizem strogo nadzo-

ruje vso poročevalsko službo.

Iz zunanjepolitičnih razlogov je fašistična vlada dosedaj še nekako prizanašala našim organizacijam na Primorskem, a sedaj se zdi, kakor da se hoče znesti nad Jugoslavo radi diplomatskega poraza v albanski aferi, pa še morda radi intimnejših zvez naše države s Francijo. Dan za dnem razpuščajo slovenska prosvetna društva, nad sto so jih že uničili z edino motivacijo "radi delovanja proti državnemu redu". To je nasilje najkrutejše vrste, to je kulturno barbarstvo!

Slovenske železničarje so že lansko leto prestavili v notranjo Italijo, nekateri prav na Sicilijo. Pri javnih podjetjih dobi delavec delo le, če je vpisan v fašističen delavski sindikat. Preganjajo slovenske učitelje na jug, na njihova mesta pa pošiljajo slovenskega jezika neznane laške učitelje. Slovenskih šol itak ni več, sedaj mora biti pa še katekizem laški! Slovenskim listom pridno pošiljajo svarila in jih plenijo za vsako malenkost. Našim kulturnim delavcem so detektivji vedno za petami. Sploh vse zalezujejo.

Nasilja, kakor ga izvršuje danes fašizem v Italiji, gotovo se ni videlo to stotletje niti v najbolj nekultiviranih krajih Afrike in Avstralije. Zato bodo tudi posledice temu primerne.

KAM PA GREMO V NEDELJO?

So. Chicago, Ill.

Dragi tovariši, ako si doma v So. Chicago, tedaj gotovo pojdi v cerkveno dvorano. Tam se boš sigurno zabaval v krogu svojih rojakov. Ako pa bivaš izven So. Chicago, tedaj korajžno nameri svoje korake proti So. Chicagu! Pohiti v cerkveno dvorano sv. Jurija na 96. kornerju. Tam bo bogato prekrbljeno za suho grlo in pralodec, za žep in za noge.

Ako boš zadel ob srečo, boš imel tudi kaj v roke vzeti in boš odnesel veselo domov, kajti na tem prostoru se vrši letošnji cerkveni bazar cerkve sv. Jurija.

Tovariši, pridite ter poskusite srečo! Ako to nedeljo, 23. oktobra ne boš srečen, ne smejte takoj obupati. Pridi še nadalje nedeljo, 30. oktobra, morda te ravno prihodnja nedeljo čaka velika sreča. Nikakor pa ne smeš pozabiti na zadnji večer bazarja, 6. novembra, da boš zadovoljen odpeljal proti domu krasen radio. Ali ni vredno, da se potrudiš za tako lepo stvar, ki je dandanes kras vsake hiše? Torej, na gotovo svidenje v cerkveni dvorani, dragi tovariši!

TONETOVA ZGODOVINA SE PONAVALJA.

Joliet, Ill.

Zgodovina se ponavlja. Ta rek sem že tolikrat čul in slišal, da le kaj. Mnogo v njega pa nisem veroval do zadnjih dni. Zadnje nedeljo pa se mi je tole pripetilo: Veste, kakor sem že poročal, da v mojem spodnjem štuku dva brata čez kakih devet dni precej pridno smrta. Pa sem si mislil, most bi bilo dobro pokusiti, da vidim, kakšen bo kaj letos. Našel sem "šlauf" in ga potegnil iz enega izmed sodčkov en kvort. In sakrabska pičaka kako fajn ureže, pa že tudi brca. Po dobri pečenki, ki smo jo imeli za kosilo, se je prilegel da le kaj. Bolj ko sem ga pokušal, bolj se mi je dopadel in bolj

sem ga hvalil. Ko se je iz kvort izšel, sem pa rekel, zdaj pa ležem kako uro dol, da se malo počinem, saj moram tako vsak dan garati težko. In zaspa sem kakor polh. Ko sem se zbudil, je bil zunaj ravno mrak. Mislim sem, da je jutro in zopet se oblečem za na delo, prav kakor lansko leto enkrat, pa me spet gospodinja vpraša, kam grem v tej delavni obleki? "Hm, kam, kaj ne veš, da je treba iti delati? Ali misliš, da Tone od lufta živi? ...". "Kaj si dobil nočni ših?" — "Kakšen nočni ših?" — "Saj je vendar že jutro." — "Ja enkrat je že bilo danes, dvakrat pa ne bo," mi odgovori gospodinja. Pogledam na uro in glej ga kleka, kako sem se premočil! Šel sem nazaj in se prepravil. V spomin mi je prišel lanski dogodek in vzklil sem: "No, zdaj sem pa prepričan, da zgodovina se ponavlja ...".

Zgodovina se ponavlja, pa tudi na polju dela. In sicer od leta do leta. Vedno hvalijo in prerokujejo, da pride boljša prosperiteta zdaj pa zdaj. Pa te preklicane prosperitete le od nikoder ni. Tu se tudi ponavlja zgodovina.

V večernih šole, ki se vodijo ob večerih v našem mestu in kjer se podučuje vse stroke, imajo vpisanih letos okrog 1600 učencev in učenec. Te šole so zelo koristne zlasti za mlade delavce, kateri lahko ob večerih študirajo ta ali oni poklic. Recimo, mladi fantje okrog 18 do 20 let nimajo boljše prilike kakor so te šole. Lahko se izučijo te ali one obrti v večernih šolah.

Radi prehitre vožnje z avtomobilom je bil te dni prijet Joseph Šnajder iz Lockport. — Sodnik je ga obsodil na denarno globo \$7.25, kar pa Šnajder ni hotel plačati. "Dobro," je rekel sodnik, "pa ga zaprite." In zaprli so ga. Tekom pol ure si je mož premislil in je odšel nepopustljivemu sodniku se-m dolarjev in 25c, pa so ga izpustili. Ljudje včasih hitro svoje misli spremene.

Gospa Štoklja je zadnji tedn vasovala po Jolietu. Pri družini Mr. in Mrs. Peter Mušić je pustila čvrstega in zdravega sinčka. Družini Mr. in Mrs. Frank Želko pa dvojčke in sicer deklico in fantička. Družini Mr. in Mrs. Al. Hude pa hčerko. Vsem iskrene čestitke! Tako Joliet vedno krepko napreduje v vseh ozirih.

Moj pozdrav vsem čitateljem tega lista!

Tone s hriba.

KAJ JE NOVEGA PRI SV. JOŽEFU V FOREST CITY?

Forest City, Pa.

Z veseljem prebiramo Amer. Slovenca radi zanimivih novic in radi lepih zanimivih povesti, kakršne vedno prinaša ta priljubljeni list.

Bela žena smrt se čezdalje bolj pogosto oglašja tudi pri nas. List za listom pada in odletava s skupnega slovenskega drevesa naše naselbine. Dne 10. oktobra je preminul v Carbondu v General Hospital naš rojak Matevž Cerar, star 68 let. Stanoval je na 901 Susquehanna Streetu. Umrl je na zastrupljenju krvi, ki je nastopil vsled opeklin. Padel je namreč na peč z roko v dimniško luknjo na peči. Ker je bil v peči ogenj, se je hudo opek. Rana se je zastrupila in je hudo trpel, dokler ga ni rešila po treh tednih takega stanja smrt. Pokopan je bil iz slovenske cerkve sv. Jožefa na pokopališču sv. Jožefa. Pogrebne obrede je opravil domači preč. g. župnik Father Jevnik. Pokojni zapuščena vdova žena in tri odrasle otroke, eno hčer in dva sinja. Žalostnim našim iskreno sožalje, pokojniku pa naj vsota večna luč in naj spava v miru!

Mrs. J. Vuk, rodom Nemka, je morala te dni v bolnišnico v Wilkersonu. Mrs. Vuk je dobro poznana med Slovenci, zato ji tudi mi želimo skorajšnje zdravja.

Kakor po drugih krajih, tako tudi pri nas prav pridno grozdje razprodajajo in ga stiskajo in prešajo, da bo kaj za potrebo in kratek čas.

Koledarji Ave Maria se jako dobro prodajajo. Ko je zastopnica šla v prvič z njimi okrog naših naročnikov, jih je tako hitro razprodala, da še sama ne ve kako.

Miss Brigita Gerčman je te dni šla na obisk k prijateljicam v Scranton.

Vreme imamo zdaj prav prijazno jesensko. Da bi le tako ostalo vsaj tja do Zahvalnega dne.

Poročevalec.

KAJ JE NOVEGA V LA SALLE?

La Salle, Ill.

Časopisje je prineslo te dni z velikimi napisi vest, da je stavka končana in da so se ilinoški premogari vrnili na delo. Po južnih krajih so se. V našem okrožju v La Salle okraju in Bureau okraju pa stoji še majne zaprte in nič ne vemo, kdaj začnejo z obratom. Lastniki tukajšnjih rogov trdijo, da ne morejo tekmovati z

lastniki rogov v južnih krajih države. Naštevajo razne izgovore, ki pa nimajo nobene podlage. Tudi so raztrosili lažnje govorce, češ, da se bo začelo z delom v tukajšnjih majnah na podlagi mezdne redukcije, to je znižanje plač, kar pa ni res. Organizirani premogari pa vztrajajo na stališču skupne pogodbe za vso državo Illinois, to je da ostane do prihodnje spomladi v veljavi jacksonvillska mezdna lestvica. Tako torej tukajšnji rovi še ne obračajo, vsaj do sedaj še niso. Kako bo zanj, že poročam.

Tekom poletja so se stavkojoči majnarji porazgubili za delom. Nekateri so delali pri grajenju cest, nekateri so se vrnili v tovarne in nekateri celo na farme. Na zimo pa bo težko, če ne bodo majne odprli. Mnogi bodo prizadeti.

V znano trgovino Paul Ferencak na 927 First St., so skupali te dni vlomiti tatovi. Svoje cilja niso dosegli. Najbrže so morali biti pregnani na kak način pri svojem poskusu. Skušali so na vratih, katere so na par mestih prevrtali, narediti luknjo, nakar bi odvili ključavnic in tečaje in bi na ta način odprli in prišli v trgovino skozi zadnja vrata. Mr. Ferencak je zapazil to zadnjo sredo, kmalu zatem, ko je odprl svojo prodajalno. Naznanil je zadevo policiji.

Avtomobilska nesreča se je dogodila Tomažu Golobu Jr., s 337 Third St. Ko je vozil pred zadnji turek večer proti vzhodu po deveti ulici, je neki Essex avtomobil privozil po Marquette St. južno in zadel sta skupaj. Golobov avtomobil Studebaker je bil zelo poškodovan, Essex pa je dobil le manjše poškodbe. Ena izmed potnic je zadobila nekaj poškodb od razbitih šip. Tako nesreča nikdar ne počiva.

Opazovalec.

TEDENSKI VESTNIK SVE-TEGA ŠTEFANA.

Chicago, Ill.

Sv. misijon v cerkvi sv. Štefana poteka kar najlepše. — Prejšnji teden je bil določen za ženske, katere so se v velikem številu udeleževale sv. misijona. Zadnjo soboto je bil sklep za ženske. Cerkev je bila nabito polna našega ženstva. Prišlo so od daleč in blizu. Ta teden pa je določen za možje in fante. Takoj prva dva večera je bila ogromna udeležba mož in fantov. Polna cerkev je bila, kar pokazuje, da slovenski mož in slovenski fant sta še globoko verna. Vabljeni so, da se še te dni udeležijo vsi možje in fante od blizu in daleč. Pridite možje in fante, morda je zdaj za marsikatero izmed vas zadnja prilika v vašem življenju. Vsak večer ob 7. je rožnivenec, litanije in blagoslov in po blagoslovu misijonska pridiga, katero ima sloveči pridigar Rev. Odilo Hajnske. Čitatelji, povejte o sv. misijonu svojim sosedom in prijateljem in jih nagovorite, da pridejo. V soboto bo sklep sv. misijona.

in takozvani spravi večer. V nedeljo ob pol 11. uri pa bo slovesna sv. maša z leviti, pri kateri se posvete vsa društva in vsa fara Kristusu Kralju. Pridite vsi!

Prihodnja nedeljo bo v naši naselbini tudi izredno velik dan — nekaj katoliški tabor katoliških Slovencev v Chicagu. Kakor čujemo, pride na ta dan sam gl. predsednik, Mr. A. Grdina, v Chicagu. Društvo sv. Alojzija št. 47 KSKJ. priredi na ta dan skupni slovesni sprejem novih članov in članic v društva, spadajoča v KSKJ. Sprejem se bo vodil po novem slovesnem obredniku KSKJ. — Društvo sv. Alojzija je z vso paro na delu, da bo na ta dan sprejelo kar največje število, ki mogoče novih članov v društvo. Na delu so tudi vsa društva KSKJ. in je pričakovati, da bo skupno število novih udov precej visoko. Dr. sv. Alojzija je za čestitati na tej agiliti in delavnosti za KSKJ. Pri tem društvu je opažati zlasti zadnje čase nekako novo življenje, nekako prebujenje. Na ta dan bodo namreč naši Alojzijeveci slavili tridesetletno ustanovitve. Gotovo temu dječnemu društvu želijo vsi farani najlepšega uspeha in napredka še dolgo dolgo let v naši naselbini. Na mnoga leta še, vrli Alojzijeveci!

Poročali smo že, da dne 6. novembra se vrši skupna prireditev združenih katol. društev v naselbini, katere čisti dobiček je namenjen naši cerkvi. Odbor je pridno na delu, da vse potrebno pripravi za ta dan. Odbor zbira pridno tudi oglase, in kakor čujemo, imajo že okrog pol tisočaka zbrane samo za oglase v programu. Rokaji, agitirajte za ta dan vsepovsod pri delu in v družbi, da bo tako čim boljša udeležba.

Podrobnejša župnijska poročila sledijo natančno prihodnji teden, ko se vrne kronikar naše fare, ki jo je te dni za par dni na willardske farme pobrisal.

Tedenski pregled stroškov in dohodkov cerkve sv. Štefana.

Dohodki:

Kolekta pri mašah	\$188.49
Kolekta pri več. pobož.	76.24
Svečke	33.50
Kegljišče	64.00
Kurjava	17.00
Dar	1.00
Solnina itd.	248.81
Preostanek	240.82

Skupaj \$874.86

Stroški:

Interes	\$181.25
Poprava kegljišča	35.50
Poprava vrat na šolski strehi	4.76
Potrebašč. za pometanje	35.00
Elektrika	31.99

Skupaj \$288.50

Preostanek \$586.36

NE ČAKAJ, da pride kdo po naročnino v hišo; ako ti je potekla naročnina, pošlji jo sam čimprej moreš na upravo lista.

* PODLISTEK *

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

"Pa ne pozabite pisati spominov s pota za naš list. Ljudje radi bero take stvari," tako mi je g. urednik naročal pri odhodu v domovino.

"Gotovo, pa še rad," sem hitro obljubil. Jaz itak vsako reč le prehitro obljubim, potem imam pa težave, ko treba obljubo izpolniti.

Vendar resnici na ljubo povem, da sem uredniku to ne samo obljubil, temveč sem imel tudi resno voljo to obljubo držati. — Vendar, ko sem na parniku ob dolgih urah prazne morskne vožnje sedel parkrat k pisalnemu stroju, da bi začel te spomine pi-

sati, kar ni šlo in ni šlo, in sem videl, kako težko reč sem obljubil. Moje telesno stanje pač ni tako, da bi mogel človek kake "spomine" v resnici tako pisati, da bi bili zanimivi. Začel sem in napisal nekoliko vrstic, pa sem strgal. Ni se mi dopadlo. Nisem tudi vedel, kje naj začnem, in katere spomine naj pišem: ali samo s pota, ali naj posežem nekoliko dalje nazaj.

Vračal sem se domov v domovino po dvajsetih letih burnega ameriškega življenja. Vračal sem se pa tudi po ravno končanih letih slovensosti srebrne maše, ko sem doživel toliko prijetnega presenečenja, kakor od strani mojih ljubljenskih svetotefanskih faranov, tako tudi od ameriških katoliških Slovencev vobče. Prijetni spomini teh zadnjih dni so se mešali s spomini raznih težav in neprijetnosti vseh dvajset let ameriškega življenja. Duh mi je na tej poti nehoti, proti moji volji, uhajal neprestano nazaj v preteklost, nazaj vseh teh dvajset let. Dogodek za do-

godkom se je usiljeval spominu, da ga obnovi, še enkrat preživi in premisli. Boj za bojem, težava za težavo, pa tudi nekoliko prijetnih dogodkov, vse to se je obnavljalo pred spominom kakor premikajoče slike moving picture.

Tako sem bil res v zadregi, kje in kako naj začnem. Vendar, ko sem se doma nekoliko ustanovil in odpočil od dolge vožnje in sem imel nekoliko mirnih in tihih uric, uric, po katerih sem že tako hrepenel, ko sem bil sam svoj in sem mogel brez primesi raznih težav in dolžnosti posvetiti nekoliko trenutkov samo sebi, in je mogel duh nemoteno živeti svoje življenje, sem se slednjič odločil, da moram sedaj držati danes besedo uredniku in napisati, kar že pač bo. Odločil sem se, da bom spomine svojega dvajsetletnega življenja v Ameriki napisal kedaj pozneje, ako Bog da. Lep koček zgodovine ameriških Slovencev bo to in bo gotovo marsikoga zanimalo. Je namreč več stvari, katere javnost še ne ve,

ali pa ne ve od prave strani in so nepojasnene. Marsikaj se je naredilo, marsikaj zgodilo, toda tako, da je narod videl samo konec, to je vseh ali pa nevspeh. Ni pa vedel, kako je prišlo do tega in zakaj; kaj je bilo tako in ne drugače. Zdi se mi, da sem to dolžan narodu, da bo vsakdo, ki bo pisal o ameriških Slovencih iz te dobe, razumel osebe in razmere in jih pravično sodil in opisal.

Tako bom toraj sedaj napisal samo nekoliko utisov in spominov zadnjih dni in pa s pota.

Če je bilo moje življenje zadnjih dvajset let v Ameriki zvečine samo trpljenje, samo križev pot, in da je to bilo, vem jaz sam najbolje, — potem sta bili zadnji dve leti moja Kalvarija. Niti v sanjah bi si nikdar ne bil mogel misliti, da bi me moglo v tem kratkem času doleteti toliko grenkega in toliko poskušanj. Da, večkrat se mi je zdelo, da se mi godi, kakor svetopisemskemu Jobu, katerega je Bog za nekaj časa prepustil hudobnemu duhu, da ga poskuša, če bo tudi v trpljenju ostal zvest Bogu. Škoda samo, da sem bil jaz tako daleč od tega velikega trpina s svojo potrpežljivostjo in udanostjo v voljo božjo. Vendar, kaj se hoče. S svetim Pavlom moram reči: "Človek sem in kar je človeškega, vsega sem poln."

Tako se mi je zasvitala zarja jubilejnega leta, petindvajsetletnice našniškega posvečenja, na gori Kalvariji. Ali morem pri teh razmerah, pri teh težavah slaviti kako slavnost? "Ne!" rekel sem sam pri sebi. "Tih bom šel v Lemont k 'Mariji Pomagaj' in sam, popolnoma sam, tiho opravil svojo jubilejno zahvalno nektravno daritev. In to sem si tudi v resnici želel. In ko bi se bil držal te svoje želje in jo izvedel, morda bi bilo boljše zame.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

Ali naj slov. delavci poslušamo socialistične Orfeje?

9. Socializem je sama laž! V starem kraju so pripovedovali, da je nekoč šla neka kmečka dekla služiti v mesto. Pa pride neki "komij" — trgovski pomočnik — in jo nagovori: "Serbus punca!" — "Koga?" — "Serbo dekrete, dekle, ti, tvoj oče, tvoja mati, tvoj bratje in sestre vsi ste serbusi!" Prav tako je s socializmom. Sličen odgovor zasluži socializem, namreč, da je na celi črti sama laž!

Vsaka stvar, ki je nemogoča, je, ako se jo priporoča, laž. In socialisti priporočajo in vsiljujejo socializem delavstvu. Hujskajo ga s socializmom k uporabi, kakor da jih bo uporabil. S tem zanašajo med ljudi razredno sovraštvo. Na drugi strani pa pripoveduje, da samo kadar bo socializem zavladal na svetu, bo splošno bratstvo in svoboda zavladala, tedaj bo delavstvo odrešeno, tedaj ne bo težav na svetu, tedaj bo vse prav itd. Kjeroli pa se jim posreči priti na krmilo, razglasijo najbolj tiransko diktaturo in isto izvršujejo mnogo bolj strogo, kakor kaki najbolj ošabni monarhisti. Je dovolj primerov. Samo pogledati je treba v francosko dobo po revoluciji, potem tja med naše slov. brate v Rusijo, pa ste na jasnem. Francoski komunisti, ki so imeli prej tako polna usta svobode, so, ko so prišli trenutno na krmilo, operirali giljotino s polno paro. Samo oglasil naj se je kak delavec proti nasilni diktaturi, pa se je njegova glava kmalu odvalila pod giljotino. V Rusiji, ko so prišli na krmilo komunisti in socialisti: to je bilo svoboda! In pa še kakšne! Lenin in Trocki in podrejani komisariji so ukazali vojno, da je spremenjalo delavce na delo, na iste pazilo itd. Kaj takega še ne pomni celo iz srednjeveške dobe! Pa vendar samo socializem je vse. Samo ta bo odrešil vse. Kdor hoče, vidi, da je tu na celi črti socializem ena sama laž!

"Socializem bo ustvaril nebesa na zemlji. Socialisti hočejo nebesa na zemlji, ne na onem svetu, ki ga nikjer ni..." Tako se večkrat zadere kdo v lawndalskem samostojniku ali pa v lawndalski tetki. Vse prav. Kar ustvari jih naj, če jih more! Toda doslej ni socializem ustvaril nobenih nebes še nikjer. Pač pa ustvarja pekel, kjeroli pride na površje. Nisem poklican jaz, da bom tu razpravljati o posmrtnem življenju, v katerega socialisti ne verjamejo in isto zasmehujejo. Ne, ampak predočiti hočem dragim čitateljem to, kar je socializem na svetu naredil. In povdariti moram na ves glas, da to, kar je storil na zemlji od svojega začetka pa dosedaj, ni socializmu prav nič v kredit, ni socializmu noben ponos, marveč, če bi imeli oni, ki se za socializem potegujejo, kaj sramu, kaj poštenja in iskrenosti, bi že zdavnaj za tako nesrečno in lažljivo prepričanje ne delali in bi se istega sramovali v dno svoje duše. Kajti socializem je laž na celi črti!

Socializem hoče ustvariti nebesa na zemlji. To obljublja iz dneva v dan. Ali pri tem ne računajo na slabotnega človeka, na njegove slabosti. Krščanstvo, ki izvira od začetka sveta. Deset božjih zapovedi, ki jih je dal Bog Mojžesu na gori, katere so podlaga pravičnega in poštenega življenja, so dane človeku zato, da bi vedel, kaj se ima verovati, če hoče, da bo pošten in pravičen. Zakaj Bog je dobro vedel, kak slabič je človek. Da bo na zemlji hudo padal in da bo le z velikimi težavami krotil svoje slabosti. V božjih zapovedih mu je dal razumeti naravne in božje zakone in kdor se teh drži, je srečen vekomaj. Pa pride brezverski fanatik žid Marks ter pravi: socialisti prepuščajo vero v Boga vrabcem... Pa poleg tega še vodi boj proti religijam. V svojem tisku smešijo krščanstvo, to večstoletno preizkušeno resnico, ki je dala človeku na zemlji vse, kar ima in kar je pridobil bodisi potom kulture ali znanja. Edino globoka zavest v srcu, da človek mora biti pravičen do svojega bližnjega in istega ljubiti kakor samega sebe, je najpravičnejši "socializem" in tega je dal človeku Bog takoj od začetka. In proti temu krščanstvu vodi socializem boj, kakor proti kakim izmišljenim bajkam. Rdeči socializem se hoče znebiti Boga in sam sesti na njegovo mesto. Praktično življenje pa govori drugače, tisoč in tisočletna zgodovina človeškega življenja govori drugače, govori, da je ravno to, kar uči brezverski rdeči socializem, naravnost absurdnost. To življenje samo govori, da je to, kar brezverski socializem uči, neizpeljivo. In življenje brezverskega socializma samega in vse njegovo poskušanje v praksi govori in kriči na celi črti, da je brezverski socializem na celi črti ena sama laž!

Tako v splošnem. Kako pa v podrobnosti? — Morda je pa tu pa tam le kaj dobrega v socializmu? Gospodarski načrti socializma bi ne bili napačni, če bi temeljili na krščanskih resnicah. Ker pa socialisti ubijajo v človeku vsako višje duhovno življenje, tudi njihovi najboljši gospodarski načrti ne obrodijo sadu. — Zato tudi naj imajo socialisti še tako dobre gospodarske načrte za človeško družbo, ne bo nikdar uspeha, ker trdnega fundameta nimajo, na katerem naj bi svoje gospodarske načrte uresničili. To pa zato ne, ker socializem stremi v glavnem za tem, da človeka razkristjani, da bi v človeku ubil vero v Boga, v obstoj svoje duše, v obstoj posmrtnega življenja itd. S tem se pa pravi človeka postaviti na stopnjo živali. Razlika med živaljo bi bila samo ta, da bi bil človek potem izobražena žival, ki bi bila pa mnogo varnejša kakor pa ta brezumna. Vsakdanja življenska skušnjava uči, da vzemi človeku vero v Boga in posmrtno življenje, si mu vzeli vse. Koga naj se na svetu bojim, če ne bom za svoje hudočije nikdar kaznovan za to? In v taki družbi nobeni gospodarski načrti, pa naj bodo še tako dobri, ne morejo uspeti. Je pač vse zastoj. Ako bi bili brezverski socialisti pošten in iskreni, bi to priznali, vsaj imajo dovolj tozadevnih lastnih izkušenj. Zato, ker tudi preureditev gospodarskega reda na način, kakor trobijo brezverski socialisti, je nemogoče iz podanih vzrokov in ker je nemogoče, je socializem na celi črti laž!

In slovenski socialisti! Hm, ali naj zopet pokličemo njihovo zgodovino, njihova dela na pričo? Ali ni vsa njihova zgodovina, vse njihovo delo ena sama brezkončna laž? Kdo more trditi, da ni? Kar poglejmo. Slovenskemu trpinu po naselbinah obljubljajo že nad trideset let, kako jih bodo odrešili, da naj se priklonijo brezverskemu socializmu, kako bodo potem postali razsvitljeni itd. Koliko so jih pa še odrešili? Kako so jih odrešili? To, da so jih razkristjani, da so jih odtrgali od vere očetov in mater, to da so jih z brezverskim zastupili. In za koliko so sedaj boljši, ko ne verujejo več? Eh, ko bi dragi čitatelji mogli pogledati v notranjost teh razdrapanih duš, zasmilili bi se vam...

Ali so duhovni voditelji še kedaj držali svoje dane besede

Nova senzacionalna odkritja univ. prof. Singer-a

PREDNO SE JE PRIČELA SVETOVNA VOJNA.

V "Prager Tagblattu" nadaljuje prof. Singer svoja senzacionalna odkritja o vzrokih in povzročiteljih svetovne vojne. Njegova odkritja pomenijo težko obdolžitev Franca Jožefa in Wilhelma ter postavijo nadvojvodo Franca Ferdinanda v čisto novo luč.

Kmalu po obisku Wilhelma na Dunaju (spomladi l. 1909), ko je prišel Wilhelm po zahvalo za svojo nibeľnuško zvestobo, se je sestal prof. Singer z Andassyjem, ki je tedaj ravnokar odstopil kot madjarski notranji minister. Ob tej priliki je Andassy povedal, da je imel po dvornem banketu zamimiv razgovor z Wilhelmom. Zahvalil se je Wilhelmu za nastop nemškega poslanika Pourtalesa v Petrogradu in njegova zahvala je Wilhelma zelo zadovoljila.

V nadaljnjem pogovoru je dejal Andassy: "Sedaj imamo Rusijo za smrtnega sovražnika in naša naloga je, da se sporazumemo z Anglijo, kajti imeti za sovražnika Rusijo in s tem tudi Francijo, nato pa še Anglijo za sovražnika je vendarle preveč za naše sile."

Tedaj pa je obrnil Wilhelm Andassyju hrbet in ni pet let dolgo več sprejel Andassyja, s katerim je sicer redno občeval.

Tako silno je bil razžaljen Wilhelm, da kdo dvomi v Njegov Vsemogočnost.

Wilhelm je slepo zaupal Italiji.

Dne 28. marca 1914 je prišel Wilhelm v Miramare na obisk k nadvojvodi Francu Ferdinandu.

Na lunch je bil povabljen tudi tržaški namestnik princ Konrad Hohenlohe. Ko je stopil na teraso, ga je pozdravil Wilhelm z besedami:

"Ti Konrad, s Tvojo italijansko politiko pa si ustrelil velikega kozla!"

Hohenlohe na ta očitek ni molčal, temveč je v nadaljevo ljudnem, energičnem tonu zagovarjal svojo politiko. Dejal je, da po drž. osnovnih zakonih ne morejo biti uradniki italijanski državljani. Tudi je mnenja, da prevelika ustrežljivost napram Italiji ne bo povečala njene zavezniške zvestobe. Sploh po njegovem mnenju ne pomeni zavezništvo z Italijo nobene varnosti za mir, temveč preje vojno nevarnost, ker nas zaveja v napačen kalik.

Nato Wilhelm: "Vendar ne misliš, da se Italija v slučaju vojne ne bi borila na naši strani, temveč ostala nevtralna?"

Hohenlohe je nato odvrnil, da Italija ne bo ostala nevtralna, temveč vstopila v vojno in sicer na strani zaveznikov.

Po Wilhelmovem odhodu je dejal Franc Ferdinand Hohenlohu, da se čisto strinja z njegovimi nazori. Wilhelm je vedno bolj za vojno in hoče tudi njega pridobiti za to misel. Njegov sedanjí obisk je tudi imel samo ta namen. Še to polletje naj bi vstopila Avstrija z vsemi svojimi silami na strani Nemčije v vojno. Vzrokov za vojno je povsod zadosti. Sonnino in Luzati sta Wilhelmu prepričala, da bo Italija na strani Nemčije.

Na vprašanje princa Hohenloha, kaj da je Wilhelm odgovoril, je dejal Franc Ferdinand, da sta on in njegova že-

narodu? So jih držali pri milijonskem fondu? So jih? Eh, saj jih poznate, kako so jih držali! Niti ene ne!

In takim naj verjamemo in jim še sledimo? Kdor hoče svobodno mu! Spoznal pa bo prej ali slej, da ves brezverski socializem je ena sama laž!

na Zofija odločno za mir in da je on opozoril Wilhelma na morskoro premoč Anglije, ki bo mogla preprečiti centralnim državam, vsak dovoz hrane, surovin in industrijskih izdelkov.

Nato je dejal Wilhelm: "O tem smeš biti čisto miren. V kratkem ti moram poslati Tirpiza (prvega nemškega admirala), ki Te bo prepričal, da bo angleško brodovje 14 dni po izbruhu vojne odpravljen."

Nadalje je dejal Franc Ferdinand, da bo privedel s seboj v Konopište admirala Tirpiza in sicer pod pretvezo, da si ogleda znamenite rože na tej graščini.

"Nesreča je," nadaljeval Ferdinand, "da se je prišel Wilhelm bati prestolohodnika, ki je bil čisto pod vplivom vojne stranke."

Druga priča, da je hotel Wilhelm vojno, je Veruon Warner, znameniti pianist. Ko je na povabilo vojvodkinje Zofije koncertiral v Miramaru, mu je vojvodkinja zaupala, da Wilhelm ob priliki svojega bivanja v Miramaru na vsak način hotel Avstrijo pognati v vojno.

Na dan sarajevskega atentata.

Prof. Singer je bil ravno prišel z dopusta na Dunaj, ko je bil poklican k telefonu. Telefonistkinja mu je sporočila, da je razglašena pri telefonu polna pripravljenost in da morajo zato vse ostati tudi po dovršenih uradnih urah v uradu.

Od redakcije "Zeit" bi silno rada izvedela, kakaj ta pripravljenost. Singer je nato pozval poštne direktorja Hohenloha, ki pa se je skliceval na uradno tajnost. Dr. Singer je nato poklical skupnega finančnega ministra Bilinskega. Mesto njega se je oglašil šef tiskovnega oddelka Flandrah je dejal, da Bilinski ravno dešifrira nad vse važne depeše. "Torej je vendar nekaj resnice na tem." — "Da, grozno je!" Singer vpraša: "Oba?" — "Da. Toda ne naredite me nesrečnega, ker pred pol tneh, ko izide uradno obvestilo, ne sme nihče nič vedeti." Tako je izvedel dr. Singer poldrugo uro prej ko oficijelni dunajski svet za katastrofo v Sarajevu. Ob pol tneh pa je že išla "Zeit" v posebni izdaji ter sporočila vest o atentatu.

Prof. Singer konstatira nato, da ni vest o atentatu napravila na Dunaju nobenega utisa. Nihče ni bil žalosten, ker nikjer ni užival Franc Ferdinand nobenih simpatij.

Po atentatu.

Bilinski je dejal drugi dan, da njega ne zadene niti najmanjša odgovornost, ker nadvojvoda pot v Bosno je zadelvala le vojaške kroge. Dejal je, da atentat ne bo imel političnih posledic, pač pa bo sedaj razpoloženje v Schoenbrunn (rezidenci cesarja), lila z njegovih prs, čuti se za desetletja pomlajenega in je čisto oduševljen od borbenosti.

Ker je "Zeit" odločno pisala proti vojni, je klical general Auffenberg prof. Singer-a k telefonu in ga prosil, da vsaj sedaj ne meša njih računov. Ko je Singer vprašal, kaj pravzaprav hočejo, je odgovoril Auffenberg, da se bo poslala v Srbijo kazenska ekspedicija, da kaznuje sarajevski atentat.

"Ali je sokrivda arbske vlade dokazana," je vprašal Singer.

— Tisto ne, toda proti ire-

dentistom je nastopala premar-

"Zakaj pa potem takoj ka-

zenska ekspedicija?"

— Da naš omajani vojaški

prestiž zopet dvignemo.

"Ali hočete Srbijo anektirati?"

— To ne, temveč po vko-

ji bo avstrijska vojska zopet zapustila vso Srbijo.

Prof. Singer je nato pripomnil, da velesila v boju z malo državo pač ne more napraviti svojega vojaškega prestiža. Če pa bo vojska zopet zapustila Srbijo, bo ves svet dejal, da je to zahteval car. Prestiž Avstrije bo potem še zlasti padel. Pa tudi brez ozira na vse to, bo pomenila demarša vojno, v kateri bodo vse evropske države, Italija, Rumunija in tudi Japonska proti nam.

Ko je omenil prof. Singer Japonsko, je dejal Auffenberg:

"Med Nemčijo in Japonsko obstoje vendar najboljši odnosi. Cesar Wilhelm je vendar pri vsaki priliki, kakor pozitivno vem, dejal:

Na moje Japonce se lahko zanesem."

Nato omenja Singer, kako je bil glava vojne stranke v Avstriji Conrad v Hoetzendorf in ga označuje kot ne ravno posebno sposobnega generala. Hotel je priti z njim skupaj, pa ni mogel, ker je Conrad tedaj že odpotoval v Berlin.

Pri tej priliki je Singer prvič zvedel, da se je vršil dne 5. julija pod predsedstvom Wilhelma v Postdamu takozvani Postdamski kronski svet, ki so se ga udeležili izključno samo nemški in avstrijski generali.

Na tem kronskem svetu je bila vojna sklenjena.

Vojni nasproti.

Kljub najvestnejšemu trudu ni mogel prof. Singer opaziti nobenih vojaških priprav Avstrije, vsled česar ni smatral od zunanega ministrstva povzročeno časopisno hujskario proti Srbiji za resno. Tudi vse izjave ministrov, tako Bilinskega in Tisze, so bile vseskozi miroljubne. Nakrat pa je Singer izvedel za tajno potovanje Bilinskega iz Ischla na Dunaj. Tedaj je postal pozoren in je odšel k Bilinskemu, ki pa mu je zatrjeval, da ni nobene vojne nevarnosti.

Singer je nato odšel na deželno, ko nakrat dobi telegram svojega uredništva, ki mu sporoča vsebino avstrijske note. Singer se je takoj nato odpeljal k Bilinskemu in mu dejal:

"Za božjo voljo, kako ste vendar mogli dopustiti tak korak, ki mora povzročiti svetovno vojno?"

On je skomignil z rameni in dejal:

"C'était plus fort que moi!"

(Bilo je preko moje moči).

"Kako je vendar mogel 84-letni starec, (Franc Jožef), ki je o svoji smrti tako zelo prepričan, narediti tako usodopolen sklep?"

Bilinski: "Potem pa slabo poznate psihologijo starega gospoda."

Od 28. junija dalje (ko je bil Ferdinand ubit, op. ured.) misli, da je za vedno konec njegove smole. Tako se vede, kakor da bi se težka mora zvalila z njegovih prs, čuti se za desetletja pomlajenega in je čisto oduševljen od borbenosti.

"Kako pa je mogla pristati na to noto Nemčija, ki je bila vedno nasprotna protisrbski politiki?"

— Nemčija, ha ha, se je smejal Bilinski in je obenem začel klicati: ks! ks!, da bi s tem označil, kako je Nemčija sčuvala na vojno.

Bilinski je nato še dejal, da bi naredila Srbija debelo črto čez vse njihove račune, če bi sprejela vse avstrijske zahteve. Bilinski je bil tudi prepričan, da bi imeli opraviti z Rusijo. Kot Poljak je zato tem lažje pristal na vojno s Srbijo.

Prof. Singerju je kasneje tudi dr. Barnreither potrdil, da je Nemčija na vsak način

(Dalje na 4. strani.)

Pouk o tem in onem.

SOLNCE VIR VSEH SIL.

Moderno človeštvo rabi za neštete stroje, tovarne in prometna sredstva vedno novih sil; te dobiva ali v obliki toplote ali pa v obliki elektrike. Človeštvo vsega sveta je odvisno od sil, ki se razvijajo pri zgorevanju premoga na ognjiščih, pod parnimi kotli ali olja pod motorji. In koliko sil dobivamo od vode in vetra.

Solnce je vir vsake sile tu na zemlji. Ogronne so množine toplote, ki nam jih pošilja solnce in vendar so izračunali učenjaki, da še milijarde in milijarde let ne bo izčrpana solnčna energija (sila). Le prav droben delec one toplote, ki jo daje solnce, pride na našo zemljo in tudi od te se izkorišča le majhen delček.

Premog globoko pod zemljo je spravljena solnčna sila. Drevesa, ki leže tam spremenejo v premog, so mogla rasti le, ker so dobila za to moč od solnca, ki je vir vsakega življenja. Zaradi neznanega pritiska se je spremenil les v nešteti letih v izbornu gorivo, ki vrača človeštvu moči, ki jih je bilo dobilo od solnca. Premog je torej solnčna sila v zgoščenih obliki.

Naša zemlja porabi na leto okoli 1500 milijonov ton premoga. Izračunali so, da bodo znane zaloge premoga zadoštvale še 1500 let, če se ne bo na leto porabilo več kakor se porabi sedaj. Ker pa se velik del teh zalog ne bo mogel nikdar izkopati, se bo zgodilo, da bodo dežele, ki porabijo veliko premoga, že v par stoletjih brez njega. Petrolej, ki leži še globlje v zemlji, ne bo zadoščal niti toliko časa. A tudi če bi odkrili v zemlji nove zaloge petroleja, bi to stanja ne spremenilo veliko, ker se te snovi vedno več porabi.

Učenjaki se trudijo, kako bi izumili način, po katerem bi dobivali petrolej naravnost iz premoga. Če bi se to posrečilo, bi to seveda na mah spremenilo svetovno gospodarstvo.

Ker torej zaloge premoga in olja niso neizčrpne, je človeštvo dolžno, da varčuje z njimi a tem, da rabi take sile, ki ne morejo zmanjkati.

Ogronna je moč tekoče vode. Te se danes človeštvo v obilni meri poslužuje. Elektrifikacija železnic sloni na iz-

rabljanju vodnih sil. Tudi moč vetra je treba izkoristiti. Mlin na veter se nam zdi danes nekaj zastarelega, a kdo ve, ali ne bo nekoč človeštvo prisiljeno, se zopet zateči k vetru, da nam bo dal novih sil.

Posebno v Ameriki imajo bistro oko za vrednote, ki bi bile za nas sicer izgubljene, ki pa nam bodo dajale vedno novih sil, ker so neizčrpne. Kup premoga ali sod petroleja nam koristi in izgine kot dim in ogljikova kislina, "beli premog", kakor imenujemo vodo, pa ostane.

Že zdavnaj se bavijo učenjaki z možnostjo, napraviti take stroje, ki bi bili zmogni ali naravnost ali pa po posredovanju izrabljati solnčno silo. Ogronne so množine solnčne energije, ki gredo dan za dnevom vnič. Le neznaten drobec bi zadostoval, da bi nadomestil ves premog, ki se pokuri na vsem svetu. Vrh tega so te sile neizčrpne in ne bi se bilo treba bati, da bi jih kdaj zmanjkalo, kot je to primer pri premogu in petroleju, za katere vemo, da bodo njihove zaloge razmeroma kmalu pošle. Stroj, ki bo uporabljal solnčno toploto, bi nas za vedno oprostil teh skrbi, saj smo že zgoraj omenili, da milijarde let ne bodo izčrpale tega pravira vseh moči, vsega gibanja in vsega življenja.

Na tem mestu se ne moremo baviti s popisovanjem raznih poskusov, zgraditi stroj, ki bi ga gnalo solnce. Poudariti hočemo le to, da se najresnejši ljudje s tem bavijo in da so prepričani o konečnem uspehu svojega truda.

Neštevilni učenjaki so delali s stroji, ki izrabljajo ogromne sile, ki se nahajajo v morju. Plima in oseka, sila valov in razlika toplote med gorko vodo na površju toplih morij in mrzle vode v globini, to so vprašanja, s katerimi se bodo bavili inženjerji v bodočnosti.

Ves izobraženi svet živi od sil; države se vojskujejo za pravico do premoga in petroleja, a vendar se zdi, da bo znanost postala odločilni činitelj v boju za sile, ki so človeku za življenje potrebne.

Velik je napredek, do katerega se je človeštvo dokopalo (Dalje na 4. strani.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:		Za dinarje:	
\$ 5.00	6.15	200 Din	4.45
10.00	11.25	500 Din	9.80
15.00	16.35	1000 Din	18.90
20.00	21.45	1500 Din	28.00
25.00	26.55	2000 Din	37.00
30.00	31.65	2500 Din	46.00
35.00	36.75	3000 Din	55.00
40.00	41.85	3500 Din	64.00
45.00	46.95	4000 Din	73.00
50.00	52.05	4500 Din	82.00
55.00	57.15	5000 Din	91.00
60.00	62.25	5500 Din	100.00
65.00	67.35	6000 Din	109.00
70.00	72.45	6500 Din	118.00
75.00	77.55	7000 Din	127.00
80.00	82.65	7500 Din	136.00
85.00	87.75	8000 Din	145.00
90.00	92.85	8500 Din	154.00
95.00	97.95	9000 Din	163.00
100.00	103.05	9500 Din	172.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money, Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Uradujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 8:30 zvečer.

KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

Kako v So. Chicagi "tepeno resnico" dvigajo.

(Dalje.)

"Prosveta" z dne 28. sept. 1927, stran 4., dopis "Razlika med SNPJ. in KSKJ." — Tukaj ima urednik Prosvete dosti za pisati o društvu Vitezov sv. Florijana št. 44 KSKJ. v South Chicago, Ill. Pogreva 1. 1925 in piše od velikega trpina Franca Gorence. On je velik po osebi in na papirju v Prosveti. Mi ga imamo pa za majhnega in to je v njegovi glavi. Tam piše, da Fr. Gorenc ni imel dokazov in da še dandanes ne ve, kdo je bil tožitelj ali tožitelji, ali so bili člani ali nečlani društva Vitezov sv. Florijana. Ako je Fr. Gorenc tako pozabljen, če ima "Prosveto" št. 57 in 79 od leta 1925, tam je pisal, da za njega je Prosveta sveta, ne pa cerkev in da se ne kesa in šele vesel je, ko ga je ta velika pamet srečala, da se je otesel cerkve ali more, tako je on nazival, itd. Tam je bil tožitelj v javnosti v Prosveti Fr. Gorenc. Podpis seveda ni bil franciškan in ne župnik cerkve sv. Jurija, ker ta čas franciškan župnik še ni bil član dr. Vitezov sv. Florijana KSKJ. Župnik cerkve sv. Jurija v So. Chicagu je pozneje pristopil k društvu KSKJ., ko je bil Fr. Gorenc in njegova biblija črtan pravilno po pravilih društva KSKJ.

Nadalje piše, da mu ni bila dana priložnost, da bi se zagovarjal. Društvo sv. Florijana je dalo Gorencu kar pet mesecev, da je premišljeval svojo biblijo. To pa zato, ker so člani poznali Gorence, če bi ga prej suspendirali, da bi bil rad spremljal barvo, vsaj bi bil preklekal, pa mu niso dali priložnosti, to je bil njegov namen škodovati društveni blaginji.

Dne 4. oktobra 1927 se piše v Prosveti, da je bila viharina seja pri društvu Vitezov sv. Florijana št. 44 KSKJ. 7. junija 1925. Člani so znali, ker tačasni predsednik društva Martin Vukšinič se je izkazal, da ni društveni predsednik, temveč pomagač ali zagovornik Fr. Gorence. Pismo od gl. predsednika od KSKJ. je hotel zatajiti, zato je moral kar bežati iz dvorane. Člani so postavili podpredsednika na Vušiničevo mesto in seja se je nadaljevala mirno v zadovoljstvo članov. Seveda, ko je to izvedel predsednik Vukšinič, mu ni bilo po volji, zato je zahteval izvanredno seja takoj drugi dan, da jo mora tajnik sklicati radi Gorenceve afere. Samo ne znamo, ali se je Martin Vukšinič imel za tako velikega, da se je štel za sedem članov ali se je pa toliko zastopil na društvena pravila, kakor zajec na boben. — Društveno pravilo je, da ima v takem slučaju predsednik sklicati društveno seja in to če sedem članov tako zahteva. — Člani so se tega zavedali in so se ravnali po pravilih.

Meseca julija na redni seja je društvo izvolilo 12 članov kot porotnike. Saj je bil Fr. Gorenc osebno na sea, pa piše v Prosveti, da ni znal ne za nič tri dni so se zbrali in izvolili izmed dvanajstih mož predsednika in tajnika porotnega odbora. Tajnik porotnega odbora ga je pravilno pozval na zagovor. Imamo tudi pismo, ki ga je pisal Fr. Gorenc 16. julija 1925 na predsednika društvenega porotnega odbora v zagovor. O razsodbi je bil tudi obveščen seveda v Prosveti; to ne piše, piše pa, kakšen trpin je bil Fr. Gorenc od strani društva. Dosti časa in opominov mu je bilo dano od porotnikov in od KSKJ. za preklek, kar je pisal v javnost, da mora tudi v javnosti preklecati. Ker se je pa še skrivaj, so se vrata odprla 1. sept. 1925, to je bilo dan pred društveno redno mesečno

sejo od predsednika porotnega odbora KSKJ. To so bili "fermani", ki jih šele sedaj premljuje, ko so odnesli Gorence in njegovo biblijo od društva in KSKJ. Ti odločni "fermani" so hudo užalili tačas društvenega predsednika ali zagovornika Fr. Gorence. Namesto da bi šel na redno mesečno seja v septembru, se je šel potolažiti na Lawndale. Tam se je toliko potolažil, da je prišel na oktober-sko seja in zasedel predsedniški stol, kakor da bi bilo vse v redu in vse potolaženo. Seveda člani društva znajo, da je prišel nanageloma tak vihar iz Clevelanda in sicer črno na belem, da mu je kar besedo zaprljo in in njega popihalo iz predsedniškega stola.

Člani društva so si izvolili novega podpredsednika in tačasnega podpredsednika pa postavili na predsedniško mesto. Od tistega časa je pri dr. Vitezov sv. Florijana zadovoljstvo in napredek v članstvu in pri financih.

Ko je Vukšinič odstopil, je še druge nagovarjal, da naj odstopijo od dr. Vitezov sv. Florijana in KSKJ., češ, jaz sem tudi odstopil. Po pravici povedano, Mr. Vukšinič ni pustil društva, on je bil suspendiran, ker je pozabil plačati društvu pet mesecev asesment. Je tudi hudo pozabljen, saj je tudi pozabil radio žrebat. Prodajal je tikete, nazadnje je pa vse pri njem ostalo. Ali je pozabil na denar in radio?

(Dalje prih.)

POUK O TEM IN ONEM.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

s tisočletnimi duševnimi napori. V primeri s prejšnjimi dobami pa pomeni zadnjih sto let na tehničnem polju več kakor prej tisoč let in morda nismo več daleč od iznajdb, s katerimi bomo prišli do novih sil, ki bodo pomagale človeštvu do boljšega in lepšega življenja.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

GLASNIK

SHEBOYGANSKIH TRGOVCEV IN OBRTNIKOV.

Podpirajte trgovce in obrtnike v domači naselbini. Podpirajte trgovce, ki podpirajo vaš list. Omenite jim večkrat "Amer. Slovenca", v katerem oglašajo. S tem pomagajte listu in trgovcem.

Those advertising in "Amerikanski Slovenec" deserve all support from readers of this paper! — Always support your home town dealers and merchants!

F. SIMONICH & CO.

— TRGOVINA Z OBLEKO IN ČEVLJI —

834 Indiana Avenue

Sheboygan, Wis.

PHONE 2867

Ima v zalogi vsakovrstna oblačila in obuvala. Pri meni se lahko za nizko ceno oblačite od vrha do tal. Pridite in prepričajte se!!!

SOLIDNA POSTREŽBA — CENE ZMERNE.

4%

Obresti na hranilne vloge pri

SHEBOYGAN COUNTY MUTUAL SAVINGS BANK

Cor. North 8th Str. & Penn Ave.

Sheboygan, Wis.

Naložite vaše prihranke v naši banki, kjer bodo varno naloženi.

JACOB GEREND
POHIŠTVO IN POGREBNI ZAVOD
704-706 N. 8th Street, Sheboygan, Wis.
Tel. 877-J. 4080-W.

OGLAŠEVANJE POMAGA.

"Tiny", kanarček, je ušel iz kletke na domu Mr. King-a v Kansas City. Ko ga drugi in tudi tretji dan še ni bilo nazaj, je šel Mr. King v pisarno urednika lokalnega lista. Med tem ko je narekoval oglas za izgubljenega kanarčka, je "Tiny" prifrčal skozi okno v sobo in sedel na ramo urednika. Seveda je bilo potem oglašanje nepotrebno, ker Mr. King ga je z lahko ujel in odnesel domov. Tako hitro menda še ni noben oglas dosegel svojega namena, kakor ta.

NA GOSTIJI KITAJSKIH BANDITOV.

V bližini Cantona na Kitajskem živi zloglasni banditski poglavar Leong Si. Nedavno je povabil na gostijo več drugih poglavarjev njegove branže. Da se je postavil pred svojimi kolegi, je na mizo, kjer se je nahajalo vse polno dobrih jedil, naložil na sredo kup mrtvaških glav, od žrtev, katere so njegovi ljudje ugrabili. Ker pa ni dobil zahtevane odkupnine, jih je pomoril. To sicer ne dela časti 5000 letni kitajski civilizaciji.

AVTOMOBIL NADVOJVODA FERDINANDA.

Pravijo, da je bil avtomobil, v katerem sta bila umorjena avstrijski nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga, kar je povzročilo svetovno klanje, imel že od takrat 24 lastnikov, sedaj pa je že zopet na prodaj, a nihče ga noče kupiti. Od sarajevskega umora so že štirje lastniki bili s tem avtomobilom ubiti, pa tudi je bilo že več povoženih od tega vozila, katerega nazivajo "hudičeva lastnina".

SLIŠI SE NEVERJENO.

Harry Allard se je z avtomobilom peljal v Abilene. Ko se je približal malemu mestu Florence, se je na ovinku z avtomobilom prekučnil, pri čemer se je vozilo poškodovalo.

To in ono iz širokega sveta.

Ko je mehanik poškodbo popravil, je Allard hotel plačati, a na svojo žalost ni mogel, ker je denar izgubil. Bilo pa je neobhodno potrebno za njega, da pride ob določenem času v Abilene. Ko je drugi dan tam svoje posle opravil, je dirjal nazaj, kjer je mislil, da je izgubil denar. Bila je že tema, zato je kupil škatljočico užigalic, ljudje so se mu smejali, češ, kako mora biti tako nespamet, da misli, da bo denar na njega čakal. A ko je prižgal drugo žveplenko, je že našel izgubljeni denar.

VON HINDENBURG,

predsednik nemške republike, je ukazal, da ko on umrje, se mu mora postaviti skromen spomenik, na katerem pa ne sme biti popolnoma nič drugega napisanega, kakor ime — Von Hindenburg.

V KOVČEGU NAMESTO VZORCEV — ŽENA.

V Varšavi na železniški postaji, so delavci v skladišču spustili po stopnicah kovček, da se je valil pred njimi, iz kovčega so pa prihajali ženski glasovi. Takoj so dobili lastnika kovčega, trgovskega potnika z imenom Vogovskija, ki je trdil, da ima notri vzorce. Ko pa je kovček odprl, je vzkliknil: "Moja žena!" Res, bila je njegova žena, ki je izpovedala, da je dvomila o zvestobi svojega soproga, hotela mu je na ta način slediti, da bi on zato ne vedel.

PREROKOVANJE O COOLIDGEU.

Novinar v Washingtonu, Charles P. Steward, prerokuje, da bo predsednik Coolidge izvoljen leta 1930 v senat. Svojo predsedniško dobo bo sklenil še primeroma mlad človek in delaven. Coolidge ni tiste vrste človek, tako meni Steward, da bi se vsedel in živel brez dela. Ko bo leta 1930 mesto senatorja v Massachusetts izpraznjeno, bo Coolidge na vrsti, da istega zasede.

NEZAŽELJENI GOSTJE.

V Avstraliji so vrabci prepovedani, ker so v zapadnem delu dežele povzročili veliko škodo po sadovnikih. Te dni je pa prispel v Freemantle neki ameriški turistovski parnik, s katerim sta prišla v prepevovano deželo tudi dva vrabca. Enega so ubili, eden je pa še na svobodi. Tudi poljski zajci so veliki škodljivci v Avstraliji, katere na vse mogoče načine preganjajo.

SMRTNA NESREČA MLAGA EKSPERIMENTERJA.

Joseph Makuk, Peth Amboy, N. Y., star 14 let, je bil štiri leta v postelji, trpel je za hudim

revmatizmom. Nekoč se mu je sanjalo, da bo velik izumitelj. Imel je posebno veselje za električne in kemične poizkuse. Nedavno je sam v svoji sobi preizkušal svoj izum, spojil je kositarnasto škatlo, v kateri je imel svojo iznajdbo, s tremi malimi baterijami. Njegovi starši so slišali silen pok, ko pridejo v dečko sobo, so našli na tleh mrtvega, kos železa ga je zadel naravnost v srce. Ugotovili so, da je nastala eksplozija, ker ni pravilno ravnal z elektriko. Ni to nič čudnega, kajti enakim poizkusom je podlegel že več učenjakov, ki so imeli vse boljše priprave, kot Makuk.

KAJ JE NA EVROPSKO-AZIJSKEM PROGRAMU.

Oni, ki se bavijo s svetovno politiko, prerokujejo, da si bo sta Italija in Turčija še enkrat skočili v lase. Madžari držijo Turke nazaj, da se ne morejo razširjati skozi zapadno Evropo. Mussolini pa ima na programu, da bo Turke poglaj nazaj v Azijo in zopet napravil iz mohamedanske mošeje, cerkev Sv. Zofije, kakor je bila, predno so jo dobili v pest Turki.

LAHKO DOBLJENO, ŠE LAŽJE ZGUBLJENO.

McMahon v Newyorku je skrbel za svojega sina, dal ga je izsolati in predno je umrl se ga je spomnil v oporoki in mu zapustil \$250,000. Oče je prebil marsikatero britko uro, ko je kopicil svoje bogastvo, od prevelike skrbi je zbolel in umrl. Njegov sin, si pa ni belil glave, kako bi očetovo dedščino pomnožil, temveč kako bi z denarjem imel dobre čase. Nedavno je sin umrl v starosti 36 let. Umrl je v največji revščini v Bellevue bolnišnici, brez centa in brez prijateljev.

\$50,000 ODŠKODNINE.

Pri neki avtomobilski nezgodi je 17 letna Miss Rilda Wright iz Turley, Okla., zadobila tako težke poškodbe, da so zdravniki izjavili, da ne bo mogla nikoli več stopiti na noge. Glede na zdravniško izpo-

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancom in priporoči jim ga, da si ga naroče!

Pioneer Livery Stable

John R. Ryan, Prop.

POGREBNI ZAVOD — SLUŽBA NOČ IN DAN.

Cor. 6th & Portland Strs.

Tel. 25

CALUMET, MICH.

Milwaukee Cheese Co.

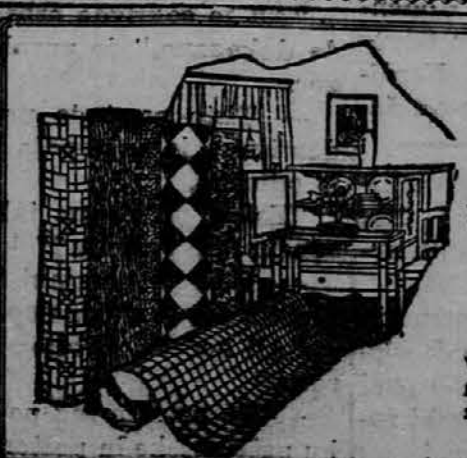
308 BROADWAY STREET,

MILWAUKEE, WIS.

V zalogi imamo štiri in šestdeset različnih vrst sira.

Se priporočamo vsem Slovencem v naklonjenost.

PROGRESS LINOLEUM & CARPET STORE

F. NOVICKI

1738 West 18th Street

CHICAGO, ILL.

Phone Canal 1505

Velika zaloga karpeta in vse vrste olinatega platna. Dobimo ga direktno iz tovarne cele zvoze. Vsakdo si lahko pri nas izbere česar želi.

ved je sodišče Rildi prisodilo 50,000 odškodnine. Lep je denar \$50,000, a nič ni proti zdravim udom.

SMRT SKOPUHA.

Nedavno je umrl na domu Salvation Army v Honolulu John R. Keyes, v starosti 79 let. Tukaj je plačeval dolar na dan za vso oskrbo. Revno je živel — v revščini je tudi umrl. Po smrti so pa ugotovili, da je bil Keyes bogataš, radi skoposti je pa vodil življenje kakor berač. Njegovo največje veselje je bilo šteti in premetavati denar. V sladkornih plantažah je imel naloženega \$800,000, dividende so mu donšale mesečno do \$1500.

NAJHITREJŠI MOTORNI ČOLN.

Znani športnik in industrialec M. Bugatti je izdelal motorni čoln, s katerim doseže hitrost 87 milj na uro (140 km). Podal se bo z njim v Ameriko in računa, da bo iz Bresta v Newyork privozil v 40 urah. Čoln je 120 čevljev dolg, a samo 7 širok. Ima osem motorjev v skupni moči 2100 konjskih sil.

NOVA SENZACIJONELNA ODKRITJA UNIV. PROF. DR. SINGER-A.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

hotela vojno. Dejal je, da je Nemčija za vsako ceno hotela preventivno vojno z Rusijo, dokler niso bile še gotove ruske zapadne železnice.

Barnreither je tudi potrdil, da gospodje v nemškem zunanjem ministrstvu sploh niso nič znali o nemških vojnih pripravah, ki so bile izključno delo vojaške klike. Ko pa je ta s svojo zahtevo nastopila, so vsi nemški ministri, državni podtajniki in sam kancelar padli na kolena in izpolnili vsa povelja, ko najbolj poslušni podoficirji.

In svetovna vojna se je pričela. . .

Komitski vojvoda ubit.

Jugoslovanski orožniki so ubili komitskega vojvodo Gjorgja Mihajloviča v vasi Pančevo, ker je hotel pobegniti preko meje, ko so mu oprostili roke, zahtevajoč, da jim pokaže prehod komitov preko meje.

IZJAVA.

Terre Haute, Ind.

Vsem tistim, ki se zgražajo nad menoj in trosijo govorce po privatnih hišah in po tovarni, s katerimi se sumnjiči podpisane, da je on priobčeval razne prispevke pod imenom "Nekdo", naj bo povedano enkrat za vselej, da podpisani ni nikdar objavljaj nikakih prispevkov v Amer. Slovenca pod imenom "Nekdo". To more potrditi tudi uredništvo A. S. To naj velja onim, ki preveč na široko odpirajo svoja usta, da ne bo posegla roka pravice med nas!

John Leban.

Dva velika požara.

V župniji Sv. Lovrene v Slov. goricah sta bila v primeroma kratkem času dva velika požara. Dne 16. m. m. je pogorelo do tal gospodarsko poslopje posestnika Toplaka v Grlinch. Rešili so s težavo le živino, vse drugo je postalo žrtev plamenov. Zadnje nedeljo zvečer pa je izbruhnil ogenj pri posestniku Martinu Šalamunt v Sokušaku. V primeroma kratkem času je pogorela do tal hiša ter vsa gospodarska poslopja z vsemi shranjenimi pridelki. Ubogi ljudje so si oteli le golo življenje.

Dva požara.

V noči od petka na soboto 23. sept. je udarila strela v kozolec v Levcu. V nedeljo popoldne ob 1. uri je začelo greti v Kasezah pri posestniku Goršku. Zgorel je kozolec, poln krme, žita in koruze ter vse gospodarsko orodje. Vžgal se je tudi marof, ki je popolnoma zgorel. Rešiti ni bilo mogoče ničesar, ker je bilo vse poslopje mahoma v plamenu. Vred močnega viharja so bila ogrožena še druga poslopja. Škoda je velika. Misli se, da je podnetil ogenj neki berač.

Smrtna nesreča.

V petek 21. sept. se je na postaji St. Peter v Savinjski dolini pripetila težka nesreča. Pri nakladanju lesa na vagone je po nesrečnem naključju padel hlood na nogo delavca Fr. Miklavžina, doma iz Dabrteše vasi. Zlomil mu je eno nogo, drugo pa izvinil. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

GLASNIK

CALUMETSKIH TRGOVCEV IN OBRTNIKOV.

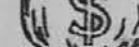
Podpirajte trgovce in obrtnike v domači naselbini. Podpirajte trgovce, ki podpirajo vaš list. Omenite jim večkrat "Amer. Slovenca", v katerem oglašajo. S tem pomagajte listu in trgovcem.

Those advertising in "Amerikanski Slovenec" deserve all support from readers of this paper! — Always support your home town dealers and merchants!

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICHIGAN

Glavnica \$200,000

Preostanek \$200,000

Nedeljeni dobiček.....\$190,000.

GORDON R. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.

IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

PRVA NARODNA BANKA

CALUMET, MICH.

Ko pošiljate denar v staro domovino, pridite k nam. Mi pošiljamo denar na vse strani sveta po najnižjih cenah.

OPRAVLJAMO VSA BANČNA DELA — TOČNO, POŠTENO, ZANESLJIVO.

Plačamo na hranilne vloge po 3%. Naše geslo je:

TOČNA IN ZANESLJIVA POSTREŽBA.

First National Bank

CALUMET, MICH.

Iz življenja in sveta.

POGREŠANCI V PUSTINJAH

Pripravlja se nova ekspedicijska, ki namerava prodreti v neznane pragozdove v pokrajini Matto Grosso v Braziliji, kjer hočejo najti sled za že dve leti pogrešanim raziskovalcem polkovnikom Fawcettom in njegovima tovarišema. Fawcett je brez sledu izginil v brazilskih gozdovih in do danes ni znano, je li bil žrtev divjakov, mrzlice, strupenih kolk ali rastlin in žuželk. Ko se polkovnik in njegova tovariša, le malo leteli vrniti, se je formirala ekspedicijska, da bi jih šla iskat. Toda komaj se je prikazala na robu Matto Grosso, že so jo napadli domačini in morali so bežati, da so si rešili golo življenje, ter vso zalogo pustiti na mestu. O pogrešanih ni ekspedicijska zvedela popolnoma nič. Sedaj poskuša druga ekspedicijska doseči to, kar se prvi ni posrečilo.

Mihel Terry, mlad avstralski raziskovalec, bi bil pred petimi leti skoraj že poginil, ko se je z avtomobilom podal na raziskovanje severne Avstralije. Imel je seboj samo enega spremljevalca in nekega dne sta se znašla sredi puščave brez bencina in brez vode. Pustila sta avto ter nadaljevala pot peš. Hodila sta tri dni in nikjer našli pitne vode in bila sta že na tem, da od žeje in strašne vročine pogine. Terry je omagal ter se udal v usodo, njegov spremljevalec pa je šel iskat rešitve, a vse zaman. Tudi on je uvidel, da mora umreti. In nepopisno srečo pa ga je čez dva dni našla družba, ki je šla pogrešance iskat. Bila sta rešena gotove smrti.

Road Amundsen je bil na svojih potih po polarnih krajih več kot enkrat na robu pogina. Nekoč je s svojo ladjo zavezil na skalo blizu obrežja v severni Kanadi. Zalogo, katera je bila namenjena za tri leta, je moral zmetati preko krova, a še vedno brez uspeha, ladja se ni ganila z mesta. Napel je vsa jadra in le po skrajnem naporu se mu je posrečilo, da je ladja splavala.

Največje zlo raziskovalca je žeja. V osrednji Aziji je puščava Gobi, nepregledna planjina, v kateri je imel 4.370 Din. Roparja sta po izvršenem dejanju izginila, obnemogli Miklavčič pa je ves obtočen ležal do drugega dne v jarku. Šele proti jutru se je s težavo privlekel nazaj v Jugorije.

O napadu je bilo takoj obveščeno orožništvo v Metliki, ki je nemudoma odredilo preiskavo. Narednika Erzetič in Kastelic sta se takoj podala na zasledovanje neznanih storilcev in posrečilo se jima je, da sta že tekom ponedeljka izsledila oba napadalca. Rop sta izvršila 15letni blapec Fran Prosenik iz Hrašpa in neki Jože Kovačič iz Mihovca, občina Št. Mihiel-Stopič. Pri njih so našli še ves oropani znesek z listnico vred. Oba sta bila izročena okrajnemu sodišču v Metliki.

Mrtveci v Gradaščici. Potegnili so iz struge Gradaščice za Andrettovo tovarno v Ljubljani, v bližini Bonifacije naselbine človeško truplo, ki je že dalj časa ležalo v vodi. Pri njem so našli neko pismo, ki mu ga je najbrže pisala mati ter dokument, iz katerega sklepajo, da je mrtvec l. 1894 rojeni Ivan Pestotnik, po poklicu delavec in pristojen v Šmartno pri Kamniku. Ali gre pri tem slučaju za zločin ali pa za nesrečo, bo dognala šele preiskava.

Nesreča pri delu. 25. sept. popoldne je padel z odra stavbe "Pokojninskega zavoda" na Miklošičevi cesti pri Stavbni družbi uslužbeni 24 letni zidar Slavko Svečak in si zlomil nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

Strela. Vnoči od 22. na 23. septembra je vdarila strela v hlev poslastnika Luka Debelaka iz Stare Oselice, po domače Jerzerška in ubila dve kravi, splotja pa ni užgala.

POZIV. Pozivljam rojaka Antona Klemenciča, ki je bil pri meni na stanovanju leta 1925, da prekliče tekom štirinajstih dni obkrovanje, s katerim je sramotil moje soprogo, ko je odšel od nas. Ker imam priče, ki lahko izpovedo, da je v resnici govoril razžaljive besede, ga pozivljam, naj jih prekliče, če pa tega v teku 14 dni ne stori, ga bom izročil civilnim oblastim.

John Leban. 2117 North 22nd Street, Terre Haute, Ind.

BARGAIN: \$75.00 samo za Starck Player piano, 140 rolls, steklena omara in velika klop. Potrebujem denar, \$20.00 takoj, ostalo v štirih mesecih. Priidi danes, Joseph Demboska, 2332 W. Madison St. 1st f., Chicago, Ill.

GG. ZASTOPNIKI-CE, ki želijo, da jim pošljemo "Družinsko pratiko" za prihodnje leto naj blagovoli tako, da sporočijo upravnistvo, koliko izvodov želijo, da se jim doloži. Pišite in sporočite takoj, dokler je pratika v zalogi. Pratiko si nabavi skoro vsak naročnik. Lansko leto jih je nam hitro zmanjkalo in nekateri zastopniki(ce) jih nazadnje niso dobili, zato pišite takoj, koliko jih želite za Vašo naselbino, da jih Vam čimprej dostavimo.

—Uprava Amer. Slovenca.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času selitve.

Pokličite Telefon: Roosevelt 8221.

LOUIS STRITAR 8018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

Knjigarna "Amerikanski Slovenec" ima vse Victor plošče v zalogi. Pazite na njene oglase.

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

vali. Bogataši, ki si lahko dovolijo vsako novost in modo, so že pričeli in v velikih mestih so nalašč trgovine, katere imajo v zalogi take "ljubljenice". Papigam n. pr. nadevlejo trakove kot nekdanj mačkam. Nekdo je v Londonu hotel celo hijeno, a te vendar ni imel trgovca. Ker tudi šimpanza ni dobil se je končno zadovoljil s krokodilom. Posebno povpraševanje je po mladih levih, kateri stanejo od 75 do 95 funtov šterlingov. Do starosti dveh let, so to prav "ljubke" živalice, pozneje pa postanejo čemerne in treba jim je poiskati drugačne okolice.

STRAŠNA JEZA. Neka koristka je svojega zaročenca predstavila svoji prijateljici, istakoko koristki. Posledica je bila, da je "zaročenec" ono popustil, pa se je raje oprijel prijateljice. Kajpada je bila ona strašno razljučena ter napisala rivalinji pismo tele vsebine: "Brezsrčna kreatura! Dobro si vedela, da hodiva mi dva že šest mesecev vkup. Veselim se trenutka, ko prideš v moje pesti, ti blebda blondinka. Izpraskala ti bom oči, izpulila vse lase, izbila umetne in prave zobe, te polila z bencinom in vse skupaj zažgala. — Tvoja C. N. — P. S.: Oprosti, da pišem s svinčnikom."

ČUDNA OPRAVILA ZA ŽIVALI. Udomačenega dihurja (lat. mustela furo) so nekoč rabili za lov podgan in domačih zajcev v krajih, kjer so se preveč zaplodili. Dandanes pa porabijo dihurja celo kot električarja. V podzemeljski kanal so položili cev, v katero hočejo na peljati električni ali telefonski kabel. Ker ima cev dosti ovinkov in krivulj, ni lahko potegniti skozi njo žico, na katero bodo potem privezali kabel ter ga vlekli, kamor je dolga. Pa so si izmislili nekaj originalnega. Vjeli so podgano ter jo spustili v cev, a za njo pa dihurja. Dihur pa je imel na hrbtu pritrjeno tanko žico, katero je pri zasledovanju podgane vlekel seboj. Na drugem koncu cevi so na žico privezali močno vrv in na vrv kabel.

Odvodne cevi, skozi katere se oteka nesnaga, se rade zamašijo in tudi vodni pritisk jih ne očisti. Neki Amerikaneec je prišel na misel, da je v tako popolnoma zabasano cev spustil takozvano blatno želvo, ki je v kratkem času prodrla blato in odpadke in sedaj ima mestna uprava onega kraja tucat takih želv, katere vzdržuje ter posoja, kamor je potrebno. Francoski raziskovalec Dr. Molenes je na neki reki v Mehiki vpregel pred indijanski čoln dve veliki želvi ter ju z vbadanjem primoral, da sta čoln vlekli dalje.

V Mehiki v pokrajini Guerrero se nahaja ogromna kača boa, katere je dolga do dvaj-

set čevljev. Ta kača pa ni strupena niti nevarna, zato jo indijanci popolnoma udomačijo. Udomačene prebivajo v bivaliških ljudi, love podgane, se igrajo z otroci in kadar so same doma, so za varuha kakor pes v naših krajih.

V Venezueli imajo neke vrste žerjave, ki opravljajo posel našega ovčarskega psa in kakor trdijo, so ti žerjavi velikega pomena za ondoto ovčarstvo.

MODERNIZIRANJE VATIKANA. Rim, Italija. — Moderniziranje Vatikana se nadaljuje. Ker so se zborovanja konklave za volitev novega papeža vršila več stoletij v sikstinski kapeli, ki se je morala v to svrhu posebej urediti, dočim so se morali kardinalom dati na razpolago obširni prostori v Vatikanu, je sklenil papež, da se sezida posebna palača v notranjosti Vatikana na trgu misijonske razstave. Stroški se računajo na 50 milijonov lir, h katerim bodo morali prispevati tudi kardinali v razmerju svojih dohodkov.

BYRDOVO PREROKOVANJE. Commander Byrd, znani ameriški letalec trdi, da aeroplan v bodočnosti bo velika ladija z desetimi motorji, ki bo na uro preletela po 500 milj in pet dni bo lahko neprestano v zraku. Ocean se bo lahko preletel v šestih urah; potovanje okrog sveta bo trajalo dva dni. Milijoni ljudi, ki žive danes, bodo videlo take zrakovplove, pa tudi večje.

TRAGIČEN KONEC BEGOVE LJUBEZNI. Te dni je umoril v Carigradu Osman beg pri belem dnevu sredi ulice židovsko krasotico, mlado Elzo Niego. Osman beg je bil svoječasn adjutant bivšega sultana Abdula Hamida. Bil je ljubljenec sultana ter je bil vzgojen na njegovem dvoru. Nekoliko časa je bil vojaški ataše v Londonu. Bil je znan kot velik sovražnik žensk. Pred dvema mesecema se je seznanil na potovanju s hčerko bogatega židovskega trgovca Elzo Niego. Prosil je za njeno roko. Ker pa ga je očedeckice, ki je nameraval poročiti svojo hčerko z nekim bogatim trgovcem v Solunu, odklonil, je sklenil Osman beg, da deklico rajši ubije kot pa, da bi jo poročil njegov rival. Pričakal jo je na ulici ter jo usmrtil s sunkom z bodalom.

Gallipolis, O. — V megli sta v bližini Kanauga trčila skupaj dva vlaka; ena oseba je prišla ob življenje, ena je bila ranjena.

St. Edwards, Neb. — P. C. Smith, 80 letni milijonar, je našel smrt v plamenih, ko je gorela njegova hiša, s katere se ni mogel rešiti.

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

Širom Jugoslavije.

Smrt pod vozom. V graščinskem gozdu v Pišecah je pretekli petek Miha Matalin s svojim sinom nakladal bukova drva, ki sta jih hotela peljati s parom konj na dom v Prosinec na Hrvaško. Ko sta prišla že blizu Podgorja in sta imela najslabšo pot že za seboj, se je naenkrat na nekem ovinku, kjer je cesta visela, nagnil voz, se prevrgel in zadel tako nesrečno poleg voza idočega Miha Matalina, da se je onesvestil in kmalu nato umrl.

Požar. V soboto 17. m. m. je zadela velika nesreča daleč na okrog znano in spoštovano družino posestnice vdove Urše Gručna, p. d. Brdovškovo iz Ravnega v župniji Dobje pri Planini. Med kratko nevihto je urezala strela v gospodarsko poslopje, ki je bilo takoj v plamenih. Le s težavo in s smrtno nevarnostjo so rešili živino. Od gorečega gospodarskega poslopja je bila s slamo krita hiša oddaljena dobrih 30 korakov. Ljudje so pridno gasili in skušali rešiti hišo, a vročina od gospodarskega poslopja je bila prevelika in povrh je še nosil veter iskre na streho hiše. V kratkem je postala tudi hiša žrtev plamena. Pohvala gre požarni brambci iz Planine, ki je takoj prihitela na lice mesta, in posebno dekletom, ki so nosila vodo. — Resnična škoda znašala 150.000 Din, a zavarovalnine le borih 4000 Din. Posestnica je zelo dobroto-ljiva in daleč naokoli spoštovana, sedaj je pa sama navezvana na dobroto drugih.

Tat v cerkvi. V noči od 25. na 26. sept. je izvršil v župnijski cerkvi na Vranskem doslej še neodkrit umrznov tatvino. Prikradel se je v cerkev, še predno je zaprl cerkvenik v mraku. Enega izmed nabiralnikov je odprl s silo ter ga popolnoma izpraznil. Druga pa se mu ni posrečilo vlomiti, akoravno je napeljal vse moči. Posrečilo se mu je le napol razbiti le ključavnico. — Ko je stopil drugo jutro cerkvenik v cerkev, je našel ena vrata odprta. Cerkevni tat je ta vrata odklenil od znotraj ter potem izginil s pokradenim denarjem v temno noč.

Vihar in ogenj. Na Remšniku je na kvaterno nedeljo nastal ogenj okrog 4. ure popoldne pri Ofiču, posestvo Šoberjevo iz Marenberga. Vihar je razsajal dva dni, od časa do časa je bil tako silen, da se poslopja majala,

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljskega prevlel Dr. Rudolf Mole.

In zapustil je sobo.

"Gospodje!" je rekel čez nekaj časa Skrzetuski, "težavno je s tem človekom, ker veruje v Radzivila kakor Turek v Mohameda. Misli sem kakor vi, da mu služi radi lastne koristi ali pa iz častihlepnosti, a temu ni tako. Ni slab človek, samo pojmi so se mu zmešali."

"Če je svojega Mohameda do zdaj priznaval," je rekel Zagloba, "sem mu z onim pismom izpodkopal vero vanj. Videli ste, kako ga je prišlo, ko je prebral pismo. Tam bo med njima nemal prepričanja, zakaj ta vitez je pripravljen skočiti ne le Radzivilu, temveč samemu vragu v oči. Kakor mi je Bog mil, če bi mi kdo daroval celo turško čredo, bi se ne veselil tako, kakor radi tega, da sem ga rešil smrti."

"Res je!" je rekel gospod mečnik, "tebi ima zahvaliti življenje, tega ne more nihče zanikati."

"Bog z njim!" je rekel Volodijovski, "posvetujemo se sedaj, kaj nam je storiti."

"Kaj? Sesti na konje in odjahati... Konji so se tudi malo oddahnili," je odgovoril gospod Zagloba.

"Da. Jezdimo čimprej! In ti, gospod, pojdeš z nami?" je vprašal Mirski mečnik.

"Seveda ne ostanem tu mirno in moram tudi oditi... Toda če mislite, gospodje, kaj kreniti na pot, vam odkrito povem, da mi ni povsem priлично odriniti koj z vami. Komaj je oni tam živ odjahal, torej mi tu ne požgo takoj vsega, tudi ubijejo me ne, a za tako pot se je treba s tem in onim preskrbeti. Bog vedi, kdaj se vrnem... Treba mi je to in ono urediti, kolikor mogoče skriti, inventar poslati k sosedom ali pa spraviti. Imam tudi nekaj gotovine, ki sem jo hotel vzeti s seboj na voz. Do svitanja bom gotov, a kar na vrat na nos ne morem."

"Mi tudi ne moremo čakati, ker visi meč nad nami," je rekel Volodijovski. "Kje se mišliš skriti, gospod?"

"V pušči, po vašem nasvetu... Vsaj deklico pustim tam, ker sam nisem še tako star in moja sablja še utegne koristiti domovini in kralju."

"Torej zdravstvuj, gospod!... Bog daj, da bi se srečali v boljših časih!"

"Bog vas nagradi, gospodje, da ste mi prišli na pomoč. Gotovo se srečamo kje tam na bojnem polju."

"Dobrega zdravja!"

"Srečno pot!"

In začeli so se poslavljati, potem pa se je prišel vsak pokloniti gospodični Aleksandri. "Gospodična, v puščavi se snideš z mojo ženo in dečki, pritisni jih nase v mojem imenu in razveščaj se v dobrem zdravju," je rekel Jan Skrzetuski.

"In spomni se včasih vojaka, ki ni imel pri tebi sreče, a ti želi nebeskega blagoslova," je pripomnil Volodijovski.

Za njima so se približali drugi. Naposled je prišel tudi Zagloba.

"Sprejmi, dragi cvet, tudi od starca pozdrav! Objemi gospo Skrzetusko in moje paglavčke! Živahni so ti dečki!"

Mesto odgovora ga je Olenka prišla za roko in jo molče pritisnila k ustom.

XXI.

V isti noči, najkasneje dve uri po odhodu oddelka Volodijovskega je došel v Bileviče

na čelu konjenice sam Radzivil, ki je šel Kmitycu na pomoč, boječ se, da ne bi padel v roke Volodijovskega. Ko je izvedel, kaj se je zgodilo, je odvedel mečnika in Olenko in se vrnil v Kejdane, ne da bi bil dal oddiha niti konjem.

Hetman je bil neizmerno razburjen, ko je poslušal pripovedovanje mečnika, ki je vse na široko razkladal, hoteč odvrniti od sebe pozornost groznega magnata. Iz istega vzroka se tudi ni upal upirati odhodu v Kejdane in se je v duši veselil, da se je nevihta s tem končala. Dasi je Radzivil sumil, da je bil gospod mečnik z njim dogovorjen, je vendar imel preveč skrbi, da bi se bil v tem hipu tega spominjal.

Beg Volodijovskega je mogel izpremeniti stvar na Podlesju. Horotkijev in Jakob Kmity, ki sta stala na čelu praporov, združenih proti hetmanu, sta bila sicer dobra vojaka, toda nista uživala posebnega ugleda, radi česar tudi vsa zveza ni imela pomena. Medtem pa so zbežali z Volodijovskim taki možje, kot Mirski, Stankijev in Oskierka, ne prištevajoč samega malega viteza, sami izborni oficirji, ki so uživali splošno spoštovanje.

Sicer se je nahajal na Podlesju tudi knez Boguslav, ki se je z dvorskimi prapori upiral zaveznikom, pričakujoč pri tem neprestano pomoči od ujca-elektorja; toda ujec-elektor se je obotavljal, očividno pričakujoč, kako se stvar razvije. Uporna vojska pa je rasla v silo in je pridobivala vsak dan več pripadnikov.

Hetman je bil nekaj časa namenjen sam odrediti na Podlesje in z enim mahljajem-ugonobiti vstajnike, toda zadrževala ga je misel: čim se le gane preko mej Žmudže, takoj vstane ves kraj in ugled Radzivilov utegne v tem primeru v šved. obeh popolnoma izginiti. Knez je torej premišljal, ali ne bi zaenkrat kazalo Podlesje popolnoma pustiti in kneza ne vpoklicati na Žmudže.

To je bilo neobhodno potrebno, ker so z druge strani prihajale grozne vesti o delovanju gospoda vojvode vitebskega. Hetman se je sicer poizkusil z njim poravnati in ga pridobiti za svoje načrte, toda Sapieha mu je poslal list brez odgovora, nasprotno pa se je pripovedovalo, da prodaja, kar more, da preplaja srebro v denar, da prodaja črede za gotov denar, da zastavlja preproge in zagrnjala celo židom, oddaja posestva v najem in zbira vojsake.

Hetman, ki je bil po naravi lakomen in nezmožen denarnih žrtv, izpočetka niti verjeti ni mogel, da bi mogel kdo brez obotavljanja žrtvovati vse svoje premoženje na oltar domovine; toda čas ga je prepričal, da je bilo res tako, ker je Sapiehova vojna moč rasla od dne do dne. Zbirali so se okoli njega begunci, naseljena šlahta, rodoljubi, sovražniki Radzivilov, da, še hujše — tudi nekdanji prijatelji, in še hujše, še celo hetmanski, kot knez nadlogar Mihael, o katerem se je izvedelo, da je ukazal, da se vsi dohodki iz njegovih posestev ki jih še ni bil zasedel sovražnik, oddajo za vojsko vojvode vitebskega.

Tako je torej začelo pokati v svojih temeljih in se tresti poslopje, katero je zgradila ošabnost Januša Radzivila. Vsa ljudovlada bi se bila imela nastaniti v tem poslopju, medtem pa se je že prej pokazalo, da ne more obsteti niti ene Žmudže.

VSEM NAROČNIKOM

naznanjamo, da "Koledar Ave Maria" se naroča direktno iz Lemonta od Franciscan Fathers, Box 443, Lemont, Ill. Nekateri še vedno pošiljajo naročnino za Koledar A. M. na upravo Amer. Slovenca. To moramo potem mi zopet naprej pošiljati v Lemont in povzročamo nepotrebno delo in stroške za znamke. Veliko dela in stroškov prihranite nam, če se na vse zadeve, ki so v zvezi z Ave Marijo obračate direktno v Lemont. Kar se tiče pa lista "Amer. Slovenec", naše knjigarne in tiskarne pa na nas.

Čitatelji si naj blagovolijo vzeti to v blagohotno naznanje in naj blagovolijo upoštevati.

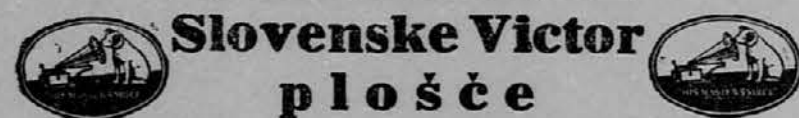
Uprava A. S.

BRZOJAVNI REKORD.

Na parniku Memphis, ki je peljal Lindbergha domov, je delalo noč in dan pet telegrafistov. Sprejemali so čestitke in pošiljali v New York članke dopisnika, ki je spremljal letalca. Vožnja je trajala pet dni. V celem je sprejela radio postaja 175.000 besed. To je najvišja do sedaj ugotovljena številka.

Sedaj je čas

DA SI IZBERETE IN NAROČITE ZA JESEN IN ZIMO

Naša knjigarna ima v zalogi vse Victor plošče, ki jih je mogoče dobiti na trgu. Samo pišite nam, katero in kakšno Victor ploščo želite ter omenite njeno številko in jo bomo vam doposlali.

POSEBNOST ZA LETOŠNJO JESEN IN ZIMO SO SLEDEČE NOVE SLOVENSKE VICTOR PLOŠČE:

79483—Nagajivka Mazurka	75c
Coklariji Samarijanka, Račič-Fojsova godba	75c
79484—Vesela Gorenjka — Polka	75c
Korajža Velja! — Polka, Račič-Fojsova godba	75c

DRUGE SLOVENSKE VIKTOR PLOŠČE.

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.	\$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastreb, valček; banda, 12 in.	1.25
72321	Štajerska (štajerš) — Pomladanski dan, polka	75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet	75
73957	Vaška krčma, polka — Lovce, valček; orkester 10 in.	75
73976	Barbara, polka — Milijonska polka; banda, 10 in.	75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda	75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda	75
77166	Uboja deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda	75
77336	Zakaj premišljas, polka — Rajza v tujino, polka; banda	75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski, valček; harmonika	75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda	75
77492	O Izabela, valček — Strelečeva ljubica, šotis; kvartet	75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda	75
77558	Sladka Marička, valček — V krasni dolini, polka; banda	75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda	75
77601	Izgubljene pete, polka — Kmetiška žetev, orkester	75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba	75
77810	Na varšavskem trgu — Poljski kri, mazurka; orkester	75
77811	Pesem smeha — Poljub, valček	75
77911	Slovanski ples — Čukarijski ples; tambur, orkester	75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet	75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotis; harm.	75
78088	Bavarski šotis — Dunajski gizdalinka; kvartet	75
78177	Cebelica, polka — Mariča, polka; klarinet in harmonika	75
78179	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.	75
78198	Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester	75
78490	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet	75
78496	Ach, da lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester	75
78496	Vojaški nabor, polka — Poročni valček; harmonika	75
78532	Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet	75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester	75

PETJE.

67979	Slovenske zdravnice — Svarjenje	\$0.75
69317	Tolažba — Veselja dom	75
69698	Sveti večer — Tiha noč	75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej	75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica	75
72207	Ljubca moja — Otok Bleški	75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobi sem star šele 18 let	75
72210	Slepec — Mila mila lunica	75
72231	Oj zlati vinska kapljica — Povsod me poznajo	75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince	75
72327	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi	75
72364	Na gorenjskem je fitno — Ptček in Tička	75
72399	Razpodi se megličice — Tam kjer lunica	75
72429	Kriščenici — Angelji sveti	75
72472	Na planincih — Barčica	75
72514	Odpi mi kamrico — Prišla bo pomlad	75
72527	Moj dom — domovini	75
72707	Napre! — Vse mine	75
73721	Micka na šraf — Na maskaradi	75
73725	Na Vršacu — Sladko spavaj	75
74422	Neža in Pavel — Deset zapovedi	75
74990	Vabilo — Pastirček	75
77651	Sezidal sem si — Slovenec Slovencu	75
77746	U boj, u boj! Garavus	75
77897	Strunam — Sirotina	75
77898	Sveta Lucija — Planinarica	75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera)	75
78176	Dve utvi — Oj večer je že	75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki	75
78313	Knefir in vagabundi — Kako je bilo	75
79348	Jadransko morje — Čuj Micica	75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko	75

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:
Zavoječ jeklenja iglic (100 komadov) 10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč) 25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilih od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records

PISANO POLJE

OBLETNICE ZNAMENITIH AMERIKANOV.

(Dalje.)

John Hay, ameriški državnik.

Jako malo ameriških državnikov je imelo obširno izkušnjo in izurjenost John Hay-a, najbolj uspešnega ameriškega Secretary of State. Po vseučilišnih študijah je prakticiral za pravnika v pisarni Abrahama Lincolna v Springfield, Ill. Ko je Lincoln postal predsednik, se je tudi Hay preselil v Washington kot predsednikov privatni tajnik. Po Lincolnovi smrti je služil pri raznih poslaništvih v inozemstvu, kar mu je dalo priliko za obširno izkušnjo v diplomaciji in političnem življenju inozemskih držav, kakor tudi v tujih jezikih in literaturah.

Svojo diplomatično karijero je večkrat prekinil za pisateljevanje. Izdal je zbirko svojih pesmi, izborno knjigo o Španjli in jako obširen življenjepis Lincolna.

L. 1898 ga je predsednik McKinley izbral za svojega državnega tajnika. V kritičnih dnevih bokserskih nemirov na Kitajskem je obvaroval Kitajsko pred razkrojitvijo s tem, da je pregovoril evropske velesile, da so proglasile načelo "odprtih vrat" na Kitajskem, t. j. da vrata kitajske trgovine ostanejo odprta za ves svet. Sklenil je več vzajemnostnih pogodb z inozemskimi državami in pridobil je reputacijo sposobnega diplomata, stremčega za mir in dobre diplomatske odnose.

Vsled Hayevega nasveta so Združene države uporabile odškodnino, ki jo je Kitajska morala plačati po bokserskem uporu, v prid Kitajcem samim. V pogodbah namreč se je kitajska vlada obvezala poslati na svoje stroške določeno število kitajskih dijakov na ameriške univerze; te stroške je Amerika smatrala kot plačilo na račun odškodnine.

Elbert H. Gary.

Elbert Henry Gary se je rodil dne 8. oktobra 1846 na farmi svojega očeta blizu Wheaton, Ill., in je umrl 15. avgusta 1927. Bil je starega newenglandskega pokolenja. Oče mu je bil potomec massachusettskih Puritancev in mati mu je bila potomka častnika v Lafayetteovi vojski. Dopršil je chikasko univerzo in postal odvetnik. Vstopivši v politično življenje, je bil izvoljen trikrat za župana, potem dvakrat za okrajnega sodnika; zato je vse življenje nosil naslov "Judge Gary", kakor je pač navada v Ameriki. Preselil se je potem v Chicago, kjer je izvrševal odvetniško prakso.

Gary se je povzpел do vodstva United States Steel korporacije vsled svojih pravniskih in organizatoričnih sposobnosti. Kot pravni konzulent in upravni svetnik Illinois Steel kompanije je l. 1899 vodil organiziranje Illinois Steel kompanije, nastale vsled združe-

nja Illinois Steel z drugimi jeklarskimi družbami. Pri teh pogajanjih je bil v direktni dotiki s starejšim J. P. Morgan, katerega finančna pomoč se je iskala za izvedbo tega združenja. Morgan in njegovi drugi so organizatorično in eksekutivno sposobnost Garyja spoznali in ga izbrali za vodjo nove korporacije.

L. 1901 je bila organizirana United States Steel Corporation, ki je za \$492,000,000 nakupila vsa Carnegieva podjetja in deset velikih družb skupnim kapitalom čez 887 milijonov. Takega industrijalnega trusta ni bilo nikdar prej na svetu in finančni svet je kar ostrmel, ko je bila objavljena organizacija trusta s kapitalom 1100 milijonov na delnicah in 304 milijonov na bondih. Judge Gary je ostal na čelu te ogromne industrijalne organizacije do svoje smrti.

Gary je najprej nasprotoval osemurnemu delu, češ, da bo na škodo industriji. Končno pa je tudi jeklarska industrija sprejela načelo osemurnega delavstva. Gary je kasneje priznal, da novi delovni načrt je prav zadovoljiv in da se je prav dobro izkazal tekom dobe največje prosperitete v jeklarski industriji.

Gary je bil odločen nasprotnik delavskih unij. Zasmehoval je Fordovo idejo o petdnevnem delavnem tedniku. Ford je trdil, da ako bi delavci delali pet ur na dan, bi bila produkcija ravno tako velika, če ne večja, in da tovarne bi le prihranjale denarja ako ne bi obratovala pol dneva v soboto. Gary je odgovoril Fordu, da je vendarle vsakemu jasno, da more delavec več producirati v pet in pol dnevih kot v petih dnevih. Na to je Ford odgovoril, da dva praznika ne le dajejo odmor in počitka delavcem marveč tudi večjo sposobnost, tako da morejo v petih dneh po dvodnevnem počitku dejanski producirati še več.

Gary se je rad ponašal s tem, da ni nikoli kadil. Bil je tipičen poglavar ameriške industrije, ustvarjene tekom zanimive industrijalne dobe okoli 1890, kakršne enake ne bo menda nikdar več.

(Konec prih.)

USODA VETERANA SVE-TOVNE VOJNE.

Svetovna vojna še ni končana za John Pugh-a, ki je prišel ob spomin v bitki, kjer mu je granata odbila desno roko. Sedaj poročajo, da se mu je vrnil spomin, ne more pa dokazati, da je on v resnici John Pugh, da bi dobil denar od vlade. Ker sedaj piše le z levo roko, se njegov podpis ne strinja s prejšnjim, zato mu v Washingtonu ne izplačajo, kar mu gre. Veterani ima nekje v Zed. drž. svojo sestro, katero zdaj išče, da bi mu pomagala iz zadrege.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

PREJELI SMO

DRUŽINSKO PRATIKO ZA LETO 1928.

Letošnja pratika je zopet prav zanimiva, brez katere gotovo ne bo zopet nobena slovenska hiša v Ameriki. Naročite jo dokler je v zalogi. Stane 25c. komad. Naročite pri Knjigarni "Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENE

DOBRO

delo, potrebo
in nizko ceno
dobite pri nas!

Pišite nam po cene
predno oddate
naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENE

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim družtvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.